

OCHRONA

WYDANIE SPECJALNE

i BEZPIECZENSTWO

OBIEKTÓW I BIZNESU



SECURITECH

**NOWOCZESNE
TECHNOLOGIE
GWARANCJĄ SUKCESU
W OBIEKTACH
PENITENCJARNYCH**



BCS



DONIMET
Part of ASSA ABLOY



IFTER®



ZAMEK ASP 03

Zamek nawierzchniowy jednostronnie otwierany
z zatrząskiem (paniczny)

BEZPIECZEŃSTWO >>

NIEZAWODNOŚĆ >>

**GWARANCJA
JAKOŚCI >>**



Zamek ASP 03 nawierzchniowy jednostronnie otwierany przeznaczony do cel więziennych, krat przejściowych, furt więziennych, który znajduje zastosowanie w placówkach penitencjarnych. Posiada certyfikat IMP.

Szanowni Czytelnicy,



Na początek chciałbym się Państwu przedstawić jako nowy Redaktor Prowadzący czasopisma Ochrona i Bezpieczeństwo. Praca na tym stanowisku w profesjonalnym zespole redakcyjno-wydawniczym oraz wśród profesjonalistów z różnych branż związanych z szeroko rozumianą ochroną i bezpieczeństwem to dla mnie szczególne wyróżnienie i zaszczyt. Moim celem jest utrzymanie dotychczasowej wysokiej jakości czasopisma pod względem merytorycznym jak i wizualnym. Jednocześnie chciałbym wprowadzić kilka nowych działów aby w ten sposób zachęcić do lektury również osoby rozpoczynające swoją przygodę z branżą ochrony i bezpieczeństwa.

Dziś jednak chciałbym zachęcić do lektury wspaniale przygotowanych artykułów dotyczących branży penitencjarnej zebranych i opublikowanych w wydaniu specjalnym, które właśnie Państwo trzymacie w ręku bądź czytacie na ekranach Waszych urządzeń mobilnych. W szczególności zachęcam do zapoznania się z historią i działalnością Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej w Kulach. Materiał ten nie tylko przybliży zasady funkcjonowania ośrodka, jego historię i stawiane mu zadania ale może też być świetnym materiałem zachęcającym młodych ludzi do podjęcia nauki i szkolenia w tymże ośrodku.

Pozostając w atmosferze szkolenia warto zapoznać się z ofertą Wyższej Szkoły Kryminologii i Penitencjarystyki w Warszawie, którą opisano na łamach artykułu „Pierwsza publiczna uczelnia kształcąca przyszłą kadrę polskiego więziennictwa”.

Dodatek oferuje także świetne artykuły z zakresu nowoczesnych rozwiązań w dziedzinie zabezpieczeń zarówno tych elektronicznych jak i mechanicznych stosowanych w penitencjarystyce. W kilku artykułach poświęconych temu zagadnieniu przedstawiono m.in. najnowsze rozwiązania dotyczące ochrony zewnętrznej obiektów penitencjarnych, ochrony wewnętrznej jak i mechanicznej związanej np. z najnowszą ofertą drzwi i zamków dedykowanych dla więzień. Każdy z tych artykułów wzbudził we mnie ogromne zainteresowanie i ciekawość dlatego gorąco zachęcam do lektury.

Robert Gabrysiak

Publikacja powstała we współpracy z:



3**CENTRALNY OŚRODEK SZKOLENIA SŁUŻBY WIĘZIENNEJ
W KULACH – SZKOLENIE FUNKCJONARIUSZY SŁUŻBY WIĘZIENNEJ**

mjr Paulina Ryś-Gonera

12**JEDNOSTKI PENITENCJARNE. EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE
BEZPIECZEŃSTWEM**

AAT SYSTEMY BEZPIECZEŃSTWA sp. z o.o.

14**WYKORZYSTANIE MONITORINGU WIZYJNEGO W ZAPOBIEGANIU
SAMOBÓJSTWOM WIĘŹNIÓW W KONTEKSCIE
ODPOWIEDZIALNOŚCI FUNKCJONARIUSZY PEŁNIĄCYCH SŁUŻBĘ
NA STANOWISKU „MONITOROWEGO”**

dr Robert Poklek, kpt. mgr inż. Cezary Mecwaldowski

19**TELEFONIA DLA OSADZONYCH. ROZWIĄZANIA DLA SŁUŻBY
WIEZIENNEJ**

Dialtech

20**FUNKCJONARIUSZ SŁUŻBY WIĘZIENNEJ W OKU KAMERY**

kpt. mgr inż. Cezary Mecwaldowski, dr Robert Poklek

24**NARZĘDZIA WSPOMAGAJĄCE ORGANIZACJĘ I AUTOMATYZACJĘ
ZABEZPIECZEŃ ORAZ REAGOWANIA NA ZDARZENIA**

mjr Grzegorz Data

27**PIERWSZA PUBLICZNA UCZELNIA KSZTAŁCĄCA PRZYSZŁĄ KADRĘ
POLSKIEGO WIĘZIENNICTWA**

WSKiP

28**BEZPIECZNE ZARZĄDZANIE WIĘZIENIEM OD CODZIENNOŚCI
DO INNOWACYJNOŚCI**

mjr Michał Mudy

31**SPECJALIZOWANE ZAMKI I DRZWI DLA WIĘZIENNICTWA**

Kłos Nowoczesne Technologie Bankowe Sp. z o.o.

32**PROTEGEGX – NOWOCZESNE ROZWIĄZANIA ZABEZPIECZEŃ
OBIEKTÓW DEDYKOWANE DLA SŁUŻBY WIĘZIENNEJ**

Miwi Urmet Sp. z o.o.

34**CIAS NA PROFESJONALNĄ OCHRONĘ**

CIAS Sp. z o.o.

36**KOMPLEKSOWE ROZWIĄZANIE – IFTER EQU2**

IFTER

38**ZABEZPIECZENIA TECHNICZNO-OCHRONNE JEDNOSTEK
PENITENCJARNYCH. DRZWI DONIMET DO CEL**

Donimet Bis Sp. z o.o.

40**INTELIGENTNY MONITORING**

NSS Sp. z o.o.

42**AVISPON – STUDIUM POTENCJALNYCH ZASTOSOWAŃ
W WIĘZIENNICTWIE**

Enigma Systemy Ochrony Informacji Sp z o.o.

Wydawca:**Mediafachowe**

ul. Wąski Jar 9
02-786 Warszawa
tel. +48 22 53 53 227

Prezes zarządu: **Katarzyna Polesińska**

Dyrektor wydawnicza**Joanna Jaworska**

j.jaworska@euro-media.pl
tel. 606 911 070

Redakcja:

ul. Wąski Jar 9
02-786 Warszawa
redakcja@ochrona-bezpieczenstwo.pl
www.ochrona-bezpieczenstwo.pl

**Robert Gabrysiak**

Redaktor prowadzący

tel. 785 210 093
redakcja@ochrona-bezpieczenstwo.pl

**Lidia Tuchowska**

Redaktor/Marketing iPR

tel. 604 995 466
l.tuchowska@ochrona-bezpieczenstwo.pl

**Katarzyna Kalata-Kieblesz**

Kierownik Działu Reklamy

tel. 604 588 851
k.kalata@ochrona-bezpieczenstwo.pl



Centralny Ośrodek Szkolenia Służby Więziennej w Kulach – Szkolenie funkcjonariuszy Służby Więziennej

*Edukacja, jest
najpotężniejszą bronią,
której możesz użyć,
aby zmienić świat*

Nelson Mandela

Słowo o historii

Centralny Ośrodek Szkolenia Służby Więziennej w Kulach (COSSW w Kulach) szkoli funkcjonariuszy naszej formacji od 2007 roku. Jednak czasy powstania tej jednostki datują się jeszcze na lata siedemdziesiąte ubiegłego stulecia, kiedy to utworzono w tym miejscu Ośrodek Doskonalenia Kadr SW, który był przeznaczony zarówno do celów szkolenia, jak i na działalność wypoczynkowo-sportową dla funkcjonariuszy Służby Więziennej. W dniu 1 września 2007 roku utworzono tu Ośrodek Szkolenia Służby Więziennej. Nadano wtedy jednostce nowy wyłącznie już dydaktyczno-szkoleniowy charakter. W 2012 roku do struktury Ośrodka włączono Oddział Zamiejscowy w Sulejowie. Natomiast od początku 2020 roku Ośrodek stał się jednostką centralną i nadano mu obecną nazwę – Centralny Ośrodek Szkolenia Służby Więziennej w Kulach.



Zadania Ośrodka

Centralny Ośrodek Szkolenia Służby Więziennej w Kulach powołany jest do prowadzenia szkolenia i doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej. Szkolenia odbywają się w systemie skoszarowanym, samokształcenia kierowanego, elektronicznego kształcenia na odległość lub w formie łączącej elementy wymienionych systemów. W Ośrodku odbywają się także zawody sportowe jak np. finałowe rozgrywki Spartakiady Służby Więziennej w postaci Mistrzostw Służby Więziennej w Piłce Koszykowej, Siatkowej i Pływanii. Ośrodek pełni rolę Centralnej Składnicy Uzbrojenia Służby Więziennej. Ponadto prowadzimy działalność dydaktyczną dla młodzieży z okolicznych szkół w ramach organizowanych przez Ośrodek Wszechnic Profilaktyki Społecznej, współpracujemy z jednostkami penitencjarnymi z innych państw. Funkcjonariusze i pracownicy Ośrodka oraz szkoleni słuchacze angażują się w działalność społeczną.

Do podstawowych zadań Ośrodka Szkolenia należy, w szczególności:

- przygotowanie funkcjonariuszy lub pracowników do wykonywania zadań służbowych, a zwłaszcza wyposażenie ich

w wiedzę specjalistyczną oraz umiejętności zachowania się w różnych sytuacjach zawodowych,

- realizacja programów nauczania, kursów przygotowawczych, szkolenia zawodowego, szkoleń specjalistycznych oraz doskonalenia zawodowego,
- upowszechnianie współczesnej myśli i aktualnej polityki penitencjarnej oraz rozwijanie i upowszechnianie dorobku i tradycji Służby Więziennej,
- rozbudzanie wśród słuchaczy potrzeby dokształcania się, doskonalenia aktualizacji wiedzy oraz rozwijanie ich zainteresowań i aspiracji zawodowych,
- kształtowanie praworządnych i humanitarnych postaw oraz przestrzegania zasad etyki zawodowej,
- zapewnienie bazy do realizacji szkolenia poprzez odpowiednie wyposażenie sal dydaktycznych, biblioteki, obiektów sportowych oraz stwarzanie słuchaczom odpowiednich warunków socjalno – bytowych,
- przygotowywanie skryptów i opracowań przedmiotowych oraz ich publikowanie,
- organizowanie zawodów sportowych.

Zadania dydaktyczne Ośrodek realizuje w ramach zajęć szkolnych, praktyk szkolnych, działalności pozalekcyjnej, kon-



sultacji i samodzielnej nauki słuchaczy we współdziałaniu z jednostkami organizacyjnymi Służby Więziennej, samorządem słuchaczy oraz placówkami naukowymi.

W Ośrodku odbywały się też szkolenia dla osób spoza Służby Więziennej. Były to dwustopniowe szkolenia dla pracowników ochrony zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich. W szkoleniach uczestniczyli słuchacze z tych jednostek z całej Polski. Współorganizatorem tej formy szkolenia był Departament Spraw Rodzinnych i Nieletnich Ministerstwa Sprawiedliwości.

Uroczystości

Podczas blisko 14 lat funkcjonowania Ośrodka był on miejscem wielu wydarzeń i uroczystości. Charakter działalności jednostki predysponuje do tego, aby w sposób szczególny podkreślić zakończenie szkolenia zawodowego. Dlatego też w Ośrodku odbywają się uroczyste promocje. Pierwsza Promocja Podoficerska w dziejach Ośrodka miała miejsce w dniu 11 kwietnia 2008 roku. Od tamtej pory w Ośrodku odbyło się ponad 40 promocji. Każda promocja ma uroczysty charakter. Oprócz promocji w Ośrodku odbywają się konferencje z udziałem świata nauki. Kadra Ośrodka uczestniczy w wydarzeniach patriotycznych takich jak:

Święto Niepodległości, Rocznice wybuchu II Wojny Światowej, Rocznice wyzwolenia Niemieckiego Obozu Koncentracyjnego w Auschwitz, Święto Wojska Polskiego, Święto Konstytucji i Flagi. Do każdej z uroczystości wystawiany jest Sztandar Ośrodka.

Współpraca z innymi służbami mundurowymi

Ośrodek jest miejscem otwartym na współpracę z innymi służbami mundurowymi. I tak w latach 2011, 2013 i 2018 w porozumieniu z Wojskową Komendą Uzupelnień w Częstochowie zorganizowane zostały dwustopniowe ćwiczenia obronne. Ośrodek stał się wówczas Zmilitaryzowanym Oddziałem Służby Więziennej i miejscem realizacji powyższych ćwiczeń dla rezerwistów z powiatu kłobuckiego.

Inną formą współpracy była realizacja ćwiczeń Policji, które odbyły się w obiektach Ośrodka. Scenariusz ćwiczeń opracowany przez Komendę Powiatową Policji w Kłobucku przewidywał między innymi podłożenie ładunku wybuchowego. Podczas ćwiczeń zarządzono ewakuację wszystkich pracowników i słuchaczy znajdujących się w budynku. Policjanci z nieetatowej grupy rozpoznania minersko-pirotechnicznego odnaleźli ukryty ładunek wybuchowy, zabezpieczając go przed eksplozją.

Ośrodek współpracuje także z Państwową Strażą Pożarną. Cyklicznie odbywają się tu ćwiczenia na wypadek wybuchu pożaru. Celem ćwiczeń przeciwpożarowych jest sprawdzenie mobilności i sprawności funkcjonariuszy Ośrodka w sytuacji zagrożenia, doskonalenie form współdziałania funkcjonariuszy i pracowników z zastępami jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej, doskonalenie form działania z funkcjonariuszami Policji w zakresie zabezpieczenia terenu Ośrodka, doskonalenie umiejętności posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym przy zachowaniu szczególnych środków ostrożności oraz radzenie sobie w sytuacjach trudnych. Opisana wyżej współpraca jest jednym z elementów doskonalenia systemu reagowania i koordynowania działania służb ratowniczych w sytuacjach zagrożenia.



Współpracujemy ze Strażą Graniczną, a prezentacja zaplecza dydaktycznego, wyposażenia oraz metod wykorzystywanych w kształceniu funkcjonariuszy Służby Więziennej były tematem przewodnim spotkania z przedstawicielami Ośrodka Szkoleń Specjalistycznych Straży Granicznej im. gen. bryg. Wilhelma Orlika-Rückemanna w Lubaniu w 2019 roku. Celem spotkania było zapoznanie ze sposobem szkolenia funkcjonariuszy Służby Więziennej. Delegaci byli żywo zainteresowani sprzętem oraz rozwiązaniami stosowanymi w cyklu dydaktycznym. Ponadto podczas wizyty mieli okazję zobaczyć obiekty strzelnicy, cele dydaktyczne oraz miasteczko treningowe wykorzystywane do ćwiczeń z zakresu działań interwencyjnych.

Działalność społeczna

Nasza jednostka uczestniczy aktywnie w życiu społecznym. Cykliczną akcją jest współpraca z Domem Dziecka im. Janusza Korczaka w Kłobucku. Kadra Ośrodka wraz ze słuchaczami przygotowuje dzieciom zabawy i upominki z okazji Świąt Wielkanocnych, Dnia Dziecka i Mikołaja. Z tej okazji delegacja słuchaczy i kadry Ośrodka odwiedza dzieci w Domu Dziecka. Dzieci zawsze z radością witają funkcjonariuszy i przygotowują dla swoich gości występy artystyczne. Dla odwiedzających jest to bardzo wzruszające przeżycie ponieważ niektórzy z nich, zwłaszcza słuchacze odwiedzają takie miejsce po raz pierwszy w życiu.

Co roku w Ośrodku odbywa się festyn z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka. Bawią się na nim nie tylko wychowankowie Domu Dziecka, ale także dzieci z okolicznych miejscowości i oczywiście dzieci funkcjonariuszy i pracowników Ośrodka.

Sport

Warto nadmienić, że w związku z tym, iż posiadamy bogate zaplecze sportowe nasz Ośrodek corocznie jest areną wielu zmagkań. W Kulach odbywają się finałowe rozgrywki Spartakiady Służby Więziennej w postaci Mistrzostw Służby Więziennej w Piłce Koszykowej, Siatkowej i Pływaniu. Organizują je: Centralny

Zarząd Służby Więziennej, Zarząd Główny NSZZFiPW, Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Katowicach oraz Centralny Ośrodek Szkolenia Służby Więziennej w Kulach. Każdorazowo mistrzostwa z ramienia Rady ds. Sportu i Turystyki przy Dyrektorsze Generalnym Służby Więziennej nadzorują wyznaczeni obserwatorzy. W 2017 roku odbyły się tu już XV Mistrzostwa Służby Więziennej w Piłce Siatkowej, w 2018 roku w Ośrodku miały miejsce XI Mistrzostwa Służby Więziennej w Piłce Koszykowej, a w 2019 r. – VIII Mistrzostwa Służby Więziennej w Pływaniu.

Trzeba podkreślić, że w związku z rozgrywkami o mistrzostwo Służby Więziennej w Piłce Siatkowej, Prezes Polskiego Związku Piłki Siatkowej podarował Radzie Sportu przy Okręgowym Inspektoracie Służby Więziennej w Bydgoszczy profesjonalną siatkę z logo „ORLEN”. Siatki takie są używane na parkietach naszej ekstraklasy. Siatka ta została przekazana Centralnemu Ośrodkowi Szkolenia Służby Więziennej w Kulach przez Radę Sportu przy Okręgowym Inspektoracie SW w Bydgoszczy.

Nasz Oddział Zamiejscowy w Sulejowie jest miejscem rozgrywek Mistrzostw Służby Więziennej w Pływaniu. W 2017 roku były to już VII Mistrzostwa, których organizatorem był Zarząd Okręgowy NSZZFiPW w Łodzi i Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Łodzi.

Dla upamiętnienia funkcjonariusza SW por. Romka Smoka odbywają się w Ośrodku Międzynarodowe Seminaria Technik Interwencyjnych i Samoobrony nazwane jego imieniem. Romek Smok był wychowawcą w Zakładzie Karnym w Herbach, pasjonatem wschodnich sztuk walki, instruktorem samoobrony. Przegrał swoją walkę z nieuleczalną chorobą. Oprócz funkcjonariuszy SW, w seminarium uczestniczą przedstawiciele innych służb mundurowych oraz zaproszeni goście z zagranicy.

Współpraca międzynarodowa

Jednym z kluczowych obszarów wpływających na bezpieczeństwo społeczne, jak również rozwój i doskonalenie zawodowe funkcjonariuszy jest międzynarodowa wymiana doświadczeń. Wstąpienie naszego kraju w strukturę Unii Europejskiej po-



zwolili Służbie Więziennej na ściślejszą współpracę z zakresu penitencjarystyki z funkcjonariuszami innych państw. Przepływ cennych doświadczeń pozwolił na wymianę wiedzy w dziedzinie resocjalizacji oraz poprawił jej skuteczność. Wizyty studyjne i stażowe funkcjonariuszy służb mundurowych zaowocowały zawarciem porozumień o współpracy międzynarodowej. Ośrodek współpracował z Bawarską Akademią Służby Więziennej w Straubing w Niemczech oraz Krajową Szkołą Administracji Penitencjarnej (ENAP) w Agen we Francji. Nawiązaliśmy także współpracę z Akademią Czeskiej Służby Więziennej w Straży pod Ralskiem.

W 2015 roku gościła w Ośrodku delegacja Teksasńskiego Wymiaru Sprawiedliwości, która do Polski przybyła na zaproszenie Dyrektora Generalnego Służby Więziennej. Podczas wizyty goście z Teksasu zapoznali się z zasadami szkolenia funkcjonariuszy w Polsce.

Korzystaliśmy także z funduszy norweskich (Norway Grants). Funkcjonariusze Ośrodka uczestniczyli w szkoleniu realizowanym w ramach Projektu nr 3 pod nazwą „Realizacja szkoleń kadry Służby Więziennej ukierunkowanych na podniesienie umiejętności służących prawidłowemu wykonywaniu obowiązków służbowych”. Szkolenie to finansowane było z Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009–2014. W ramach powyższego Projektu zrealizowany został moduł 3.5 pod nazwą „Szkolenia specjalistyczne kadry działów informatyki i łączności SW”. Uczestniczyliśmy także w module 3.6 pod nazwą „Szkolenia językowe kadry zarządzającej SW”.

Akcje Honorowych Dawców Krwi i Dawców Szpiku

Kadra Ośrodka angażuje się aktywnie w niesienie pomocy ludziom. Kilka razy w roku organizujemy Akcję Honorowych Dawców Krwi i Dawców Szpiku. Celem tego przedsięwzięcia jest propagowanie oddawania krwi potrzebującym oraz pozyskiwanie jak największej liczby nowych dawców. Jest to tym bardziej cenna inicjatywa, że jak wynika z ocen stacji krwiodawstwa, krwi w ostatnim okresie coraz bardziej brakuje. Słuchacze oraz kadra COSSW w Kulach i Oddziale Zamiejscowego w Sulejowie regularnie od lat oddają swoją krew innym. W akcję często włączają się osoby, które ten dar życia miały okazję przekazać po raz pierwszy. A grono krwiodawców w Ośrodku stale się powiększa.

Współpraca ze szkołami

Działalność kadry Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej w Kulach to także współpraca z lokalnymi placówkami oświaty w zakresie prowadzenia oddziaływań profilaktycznych. Od wielu lat organizowane są spotkania z młodzieżą w ramach Wszechnicy Profilaktyki Społecznej. Co roku temat dotyczy innego obszaru, ostatnia IX już edycja, która odbyła się w 2019 r. poświęcona była przeciwdziałaniu uzależnieniom od narkotyków oraz dopalaczy, a jej hasłem przewodnim było „Wolni od narkotyków tworzymy świat bez granic”. W programie przedsięwzięcia znalazły się: prelekcja funkcjonariuszy z Placówki Straży Granicznej w Katowicach-Pyrzowicach poświęcona profilaktyce uzależnień od narkotyków; pokaz tresury psa specjalnego w zakresie wykrywania substancji psychoaktywnych w wykonaniu funkcjonariuszy z Zakładu Karnego w Kluczborku; prelekcja pt.: „Dopalacze interes życia kosztem czyjegoś życia. Nowe substancje na rynku uznane za środki odurzające” oraz występ zespołu funkcjonariuszy z Zakładu Karnego w Hrubieszowie, „Zamknięci”.



Do Ośrodka przyjeżdża także młodzież z klas mundurowych na zorganizowane przez naszą kadre zajęcia z samoobrony, szkolenia strzeleckiego, musztry, czy udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Szkolenie

Podkreślić należy, że poza wszystkimi wyżej opisanymi aktywnościami, którymi zajmuje się Ośrodek, najważniejszym i wiodącym zadaniem jest proces szkolenia. To właśnie przygotowanie funkcjonariuszy i pracowników do wykonywania zadań służbowych, a zwłaszcza wyposażenie ich w wiedzę specjalistyczną oraz umiejętności zachowania się w różnych sytuacjach zawodowych są naszym priorytetem. Jest to realizowane w ramach kursów przygotowawczych, szkolenia zawodowego, szkoleń specjalistycznych oraz doskonalenia zawodowego.

Szkoleniem wiodącym w COSSW w Kulach jest szkolenie zawodowe dla podoficerów Służby Więziennej. Jest ono realizowane w dwóch częściach: unitarnej i specjalistycznej. W części unitarnej biorą udział funkcjonariusze SW zatrudnieni we wszystkich działach jednostek penitencjarnych oraz na stanowiskach samodzielnych. Po ukończeniu tej części szkolenia i odbyciu praktyki zawodowej słuchacze odbywają tzw. specjalistyczną część szkolenia, która koncentruje się na konkretnym dziale, w którym funkcjonariusze pełnią swoją służbę. W trakcie szkolenia słuchacz jest zapoznawany z blokami zagadnień: ochronnym i penitencjarno-administracyjnym. W ramach tych bloków nabywa wiedzę teoretyczną, której kontynuacja i ugruntowanie odbywa się w tzw. modułach. Podczas modułów słuchacze ćwiczą w praktyce nabytą wiedzę teoretyczną. Uzupełnieniem ćwiczeń jest odbycie praktyki zawodowej w innej jednostce penitencjarnej (zakładzie karnym lub areszcie śledczym) niż jednostka, w której na stałe jest zatrudniony szkolony funkcjonariusz.

Tematyka szkolenia

Szkolenie obejmuje wiele odrębnych dziedzin nauczania realizowanych na podstawie obowiązujących programów. I tak słuchacze mają zajęcia z następujących zagadnień:

Zagadnienia bezpieczeństwa

Na tych zajęciach przedstawiamy nie tylko teorię (ustawy, rozporządzenia, zarządzenia itp.), ale również, a może przede wszystkim, praktyczne jej zastosowanie. Naszym celem jest prowadzenie zajęć nie tylko w formie wykładów, ale również dyskusji. Często słuchacze mają już pewien багаж doświadczeń, którymi chcą się podzielić z innymi i na podstawie tych doświadczeń zadają wykładowcom pytania. Odpowiedzi udzielamy na podstawie obowiązujących przepisów i staramy się wytłumaczyć je w sposób zrozumiały. Kładziemy duży nacisk na znajomość tych przepisów. Na zajęciach pokazujemy zdarzenia zarejestrowane przez monitoring lub kamery przenośne, które miały miejsca w jednostkach penitencjarnych w Polsce i jakie są konsekwencje niedopełnienia lub przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy. W trakcie zajęć dużo czasu poświęcamy na zadania Służby Więziennej w zakresie zapewnienia porządku i bezpieczeństwa, zasady bezpiecznego pełnienia służby na stanowiskach ochronnych, czynności profilaktyczne oraz środki przymusu bezpośredniego. Szczególną uwagę zwracamy na sposoby pozyskiwania informacji o osadzonych w wyniku czynności profilaktycznych. Czynności te są niezbędne do utrzymania bezpieczeństwa w zakładach karnych i aresztach śledczych. Ważnym elementem szkolenia są środki przymusu bezpośredniego. Podczas realizacji tego tematu funkcjonariusze szkoleni są z zakresu tego, kto może podjąć decyzję o zastosowaniu środków przymusu bezpośredniego oraz w jakim przypadku i kiedy funkcjonariusz sam może je stosować. Równie istotnym elementem szkolenia jest dokumentowanie powyższych działań. Funkcjonariusze, którzy ukończyli szkolenie zawodowe są przygotowani do pełnienia służby na stanowiskach np. na oddziale mieszkalnym, czy na stanowisku bramowego. Dlatego zwracamy uwagę na umiejętność podejmowania samodzielnych decyzji oraz na umiejętność budowania autorytetu funkcjonariusza.

Samoobrona

Samoobrona to przedmiot niezwykle ważny dla funkcjonariuszy SW, którzy podczas codziennej służby są narażeni na agresję oraz napad ze strony osób pozbawionych wolności. Szkolenie ma na celu wyrobienie u słuchaczy nawyków, które powinny wpłynąć na błyskawiczną reakcję podczas bezpośredniego, bezprawnego ataku i równie szybkie wycofanie się z rejonu zagrożenia. Ponadto podczas szkolenia stale kładziony jest nacisk na podnoszenie i utrzymywanie właściwej sprawności fizycznej funkcjonariuszy, która jest bardzo istotna w codziennej służbie. Szkoleni funkcjonariusze poznają i uczą się także jak postępować z osadzonymi, którzy nie są agresywni, a trzeba wykonywać z nimi codzienne obowiązki służbowe np. doprowadzanie na spacer, widzenia, czy też przemieszczanie. Podczas tego szkolenia odbywa się też nauka padów, chwytów transportowych i obezwładniających, przyswajane są zasady bezpiecznego otwierania pomieszczeń i przejść, asekuracja i niesienie pomocy oraz bardzo ważny element jakim są ćwiczenia zastosowania w praktyce środków przymusu bezpośredniego jak np. pałka służbowa, kajdanki,

czy umieszczenie w celi zabezpieczającej. Funkcjonariusze uczą się obrony przed uchwytami za nadgarstki, ubranie, przed duszeniem, atakiem pięścią, przed kopnięciem. System szkolenia oparty jest, jak mówi nazwa przedmiotu na samoobronie, czyli uczymy jak się skutecznie bronić, a nie atakować. Główny cel to zapewnienie porządku i bezpieczeństwa w jednostce. Wszystkie ćwiczenia i techniki, których uczymy są bardzo zbliżone do realnych warunków i zagrożeń występujących w codziennej służbie. Sam egzamin to realna napaść na funkcjonariusza SW, który ma się obronić poznanymi technikami i umiejętnościami zdobytymi podczas szkolenia.

Techniki działań interwencyjnych

Kolejnym ważnym zagadnieniem podczas szkolenia są Działania Interwencyjne, które znacząco wpływają na bezpieczeństwo w ZK i AŚ. Są to zespołowe działania funkcjonariuszy, które zapobiegają i minimalizują skutki zagrożeń mogących wystąpić w jednostkach organizacyjnych SW. Działania interwencyjne mają miejsce na terenie całej jednostki m.in. celach, pomieszczeniach, budynkach, placach spacerowych itp. Szkolenie polega na zdobyciu umiejętności posługiwania się środkami ochrony, środkami przymusu oraz właściwym ich stosowaniu zgodnie z zobowiązującymi przepisami poszanowanie godności i praw osób wobec, których są stosowane. Funkcjonariusze uczą się działań pojedynczo i w zespołach wieloosobowych, aby być przygotowanym adekwatnie do możliwości wystąpienia różnych zagrożeń. Uczą się postaw, poruszania się z tarczami ochronnymi, formowania szyków specjalnych, obezwładniania osób agresywnych i zabezpieczania osób biernych. Słuchacze uczą się zabezpieczania konwoju i służby na zewnętrznym posterunku uzbrojonym. Wszystkie te działania są realizowane w sprzęcie ochronnym niezależnie od pory roku i temperatury. Wszystkie czynności interwencyjne, które prowadzimy odbywają się w specjalnie przygotowanych pomieszczeniach w postaci cel dydaktycznych, placu spacerowego, czy miasteczka treningowego, które odzwierciedlają codzienne miejsca, gdzie czasowo lub na stałe przebywają osadzeni.

Warsztaty

Ciekawą formą szkolenia funkcjonariuszy i przygotowania ich do zadań jakie stawia przed nimi codzienna służba są warsztaty. Realizuje się je m.in. w zakresie kształtowania właściwych relacji interpersonalnych w grupie, bo jak pokazuje praktyka nic nie jest tak ważne w zakresie prawidłowej realizacji czynności profilaktycznych (zmierzających do zapobiegania sytuacjom zagrożającym bezpieczeństwu jednostki, w tym funkcjonariuszy, pracowników oraz osób pozbawionych wolności), jak właściwa komunikacja, wymiana informacji i spostrzeżeń na temat osadzonych. Słuchacze szkolenia uczą się jak minimalizować bariery komunikacyjne, a także jak bezkonfliktowo funkcjonować w ramach grupy.

Inną formą praktykowania trudnych sytuacji w kontrolowanych warunkach są warsztaty sytuacyjne. Prowadzący wspólnie z grupą poszukuje najlepszego rozwiązania dla radzenia sobie z agresją i manipulacją ze strony innych. Poruszana jest tematyka niedozwolonych kontaktów oraz zjawisko korupcji, w zakresie wykrywania i zapobiegania. Ponadto funkcjonariusze nabywają umiejętności rozwiązywania sytuacji konfliktowych na różnych szczeblach, tj. między osadzonymi, współpracownikami

kami, czy na linii podwładny-przełożony. Interakcja oparta jest o scenki sytuacyjne symulujące prawdziwe zdarzenia, na jakie mogą napotkać funkcjonariusze przy realizacji swoich obowiązków służbowych. Niejednokrotnie zdobyta wiedza przydaje się w innych sferach życia, w tym w kształtowaniu prawidłowych relacji rodzinnych czy przyjacielskich.

Międzynarodowe Standardy

Mając na uwadze misję Służby Więziennej w zakresie praworządności i humanitarnego traktowania osób pozbawionych wolności w programie szkolenia, zarówno wstępnego jak i zawodowego, zawarto treści dotyczące Międzynarodowych standardów dotyczących postępowania z osobami pozbawionymi wolności. W trakcie zajęć słuchacze zdobywają nie tylko wiedzę w zakresie znajomości międzynarodowych systemów praw człowieka, podstawowych standardów penitencjarnych wynikających z konwencji, traktatów czy Europejskich Reguł Więziennych w zakresie wszystkich dziedzin organizacji życia osób pozbawionych wolności, ale także na temat kształtowania świadomości swojej roli w respektowaniu praw człowieka w warunkach izolacji penitencjarnej, identyfikowania się z międzynarodowymi standardami postępowania z osadzonymi, będącymi źródłem uregulowań polskiego systemu penitencjarnego. To także zaznajomienie się z krajowymi i międzynarodowymi organizacjami stojącymi na straży ochrony praw osób pozbawionych wolności, a także zaleceń płynących względem kształtowania polityki penitencjarnej.

Zagadnienia psychospołeczne

Niemalą rolę w zakresie orientacji w postępowaniu z osobami pozbawionymi wolności zawierają w swych treściach Zagadnienia psychospołeczne. W trakcie zajęć funkcjonariusze dowiadują się i porządkują swoją wiedzę w zakresie zasad i procedur postępowania z osadzonymi zagrożonymi samobójstwem, postępowania z osadzonymi przejawiającymi zaburzenia dezadaptacyjne, utrudniające przystosowanie do warunków izolacji penitencjarnej, problemy z jakimi stykają się osadzeni niepełnosprawni fizycznie i intelektualnie, a także zapobieganiu zjawisku przemocy w izolacji więziennej, w tym szczególne oddziaływania jakimi należy objąć zarówno sprawców jak i ofiary, bowiem funkcjonariusze mają przede wszystkim przeciwdziałać niepożądanym zachowaniom, a nie tylko reagować w sytuacji ich ujawnienia. Funkcjonariusz w czasie pełnienia swoich obowiązków musi się wykazywać niebywałą czujnością i ostrożnością, skrupulatnie prowadzić obserwację, a powyższymi informacjami dzielić się ze wszystkimi funkcjonariuszami i pracownikami, których działania umożliwią sprowadzenie zagrożenia bezpieczeństwa jednostki penitencjarnej.

Zagadnienia Ewidencyjne

Pozczas zajęć z zagadnień ewidencyjnych słuchacze zapoznawani są z dokumentacją wykorzystywaną przy przyjęciu, podczas pobytu i przy zwolnieniu osadzonego z jednostki penitencjarnej. Są to m.in. akta ewidencyjne, dokumentacja w postaci postanowienia o zastosowaniu środka zapobiegawczego czyli tymczasowego aresztowania, nakazu przyjęcia, wyroku, potwierdzenia tożsamości, nakazu i świadectwa zwolnienia oraz nakazu wydania. Omawiane są aspekty doręczenia korespondencji. Do szkolenia wykorzystywane są tablety do zobrazowania doręczenia



korespondencji urzędowej (EPO – elektroniczne potwierdzenie odbioru korespondencji urzędowej).

Wiedza Patriotyczno-Historyczna

Szkolenie obejmuje także aspekty historii więziennictwa oraz elementy symboliki narodowej. W trakcie zajęć wykorzystuje się dodatkowo filmy dokumentalne o tematyce patriotycznej oraz organizuje wyjazdy do miejsc szczególnie ważnych dla narodu polskiego takich jak Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau. Tematem szkolenia jest omówienie symboli narodowych oraz przeznaczenia i roli sztandaru.

Musztra

Nieodzownym elementem szkolenia jest musztra. Podczas zajęć odbywa się praktyczna nauka zachowania służbowego np. meldowania, oddawania honorów, zwrotów. Innym zadaniem musztry jest ćwiczenie poruszania się grup funkcjonariuszy i służbowego zachowania się podczas uroczystości, w których biorą udział.

Szkolenie strzeleckie

Każdy funkcjonariusz Służby Więziennej niezależnie od zajmowanego później stanowiska musi zostać przeszkolony z zakresu posługiwania się bronią palną będącą na wyposażeniu naszej formacji. Do dyspozycji naszych kursantów posiadamy szeroką bazę szkoleniową. Jest to strzelnica zamknięta oraz strzelnice otwarte przeznaczone do strzelań z broni gładkolufowej. Do szkoleń używana jest zarówno broń bojowa, jak i broń szkolna, amunicja bojowa i szkolna, rzutniki multimedialne, тренаżery strzeleckie. Dzięki broni i amunicji szkolnej możemy realnie zaprezentować, omówić zasady działania broni, sposób przenoszenia, posługiwania się bronią w sposób bezpieczny, dbając o najmniejsze szczegóły. Posia-

damy każdy model broni szkolnej, który jest na wyposażeniu naszej służby, aby najdokładniej ćwiczyć. W wyszkoleniu strzeleckim bardzo ważnym elementem jest trening bezstrzałowy, do którego możemy wykorzystać wspomniane trenażery strzeleckie, ćwicząc prawidłowe ściąganie języka spustowego, dobywanie broni z kabury, sposoby celnego oddania strzału.

Wykorzystując strzelnicę Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej w Kulach i strzelnicę w Areszcie Śledczym w Piotrkowie Trybunalskim przeprowadzamy trening strzelecki z użyciem broni bojowej w różnych sytuacjach, takich jak na przykład: ucieczka z terenu jednostki, napad na funkcjonariusza, strzelania nocne i różne inne scenariusze, w których funkcjonariusz może znaleźć się podczas wykonywania obowiązków służbowych z bronią. Szkoleni słuchacze nabywają w ten sposób doświadczenia strzeleckiego, jak również wypracowują sposób radzenia sobie ze stresem. Wykładowcy wskazują na co należy zwrócić uwagę i dołożyć starań podczas treningu bezstrzałowego, aby osiągnąć jak najlepsze skupienie i celność.

Kolejnym elementem szkolenia strzeleckiego jest przeprowadzenie zajęć teoretycznych, podczas których uczymy, w jakich przypadkach można użyć broni palnej, co znaczy wykorzystanie broni, jakie są zasady gospodarowania uzbrojeniem w służbie, a także podstawowych zasad bezpieczeństwa podczas posługiwania się uzbrojeniem, czynności, które należy wykonać na miejscu zdarzenia po użyciu broni. Dokładamy starań, aby każdy przed użyciem broni był pewny, że jest to środek ostateczny i użył jej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zagadnienia penitencjarne

Funkcjonariuszom w ramach zagadnień penitencjarnych przekazywana jest wiedza z zakresu odbywania kary pozbawienia wolności we wszystkich typach i rodzajach zakładów karnych. Omawiane są również cele wykonywania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania oraz różnice między nimi, a także systemy, w których wykonywana jest kara pozbawienia wolności z uwzględnieniem systemu dozoru elektronicznego. Słuchacze zapoznają się z środkami oddziaływań penitencjarnych oraz charakterystyką systemu penitencjarnego, jak również poznają różnice pomiędzy sposobem wykonywania kary w zależności od typu, rodzaju zakładu karnego oraz systemu wykonywania kary pozbawienia wolności. Niezbędnym elementem realizowanych szkoleń jest przekazanie wiedzy z zakresu statusu prawnego skazanego i tymczasowo aresztowanego, zawartych w kodeksie karnym wykonawczym i regulaminach organizacyjno-porządkowych wykonywania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania oraz przeciwdziałanie podkulturze przestępczej na poszczególnych stanowiskach pracy. Poruszana jest problematyka udzielania przepustek oraz szeroko pojętych zagadnień z zakresu obowiązków i praw osób pozbawionych wolności. Funkcjonariusze zapoznają się ze specyfiką tematu podkultury więziennej. Realizowane treści mają przygotować funkcjonariuszy i pogłębić ich wiedzę w dalszej pracy w trakcie wykonywania obowiązków służbowych w bezpośrednim kontakcie z osadzonymi.

Pragmatyka służbowa

Funkcjonariusze są szkoleni w zakresie pragmatyki służbowej Służby Więziennej. Obejmuje ona zagadnienia w postaci: zadań i struktury Służby Więziennej, nawiązania, zmian i przyczyn wpływających na rozwiązanie stosunku służbowego funkcyj-

riusza. Omawiana jest problematyka czasu służby funkcjonariuszy, stopni służbowych, urlopów, uposażeń, opiniowania i awansowania funkcjonariuszy. Poruszane są aspekty przypadków wyróżnienia funkcjonariusza i uprawnień związanych ze służbą oraz świadczeń, które przysługują funkcjonariuszom. Słuchacze poznają przyczyny ponoszenia odpowiedzialności dyscyplinarnej i majątkowej oraz sposób postępowania w tym zakresie. Do zajęć wykorzystywane są rzeczywiste przykłady z praktyki kadrowej jednostek penitencjarnych oraz dokumentacja wykorzystywana w służbie. Jest to dziedzina wiedzy, w której pada najwięcej pytań, ponieważ każdy funkcjonariusz jest żywo zainteresowany swoimi uprawnieniami, sytuacją prawną swojego zatrudnienia oraz ewentualnymi perspektywami zawodowymi wynikającymi z obowiązującej pragmatyki służbowej.

Zagadnienia prawne

Funkcjonariusze są szkoleni z podstaw wiedzy prawniczej, która jest niezbędna w celu zrozumienia zadań realizowanych przez Służbę Więzienną. Na zajęciach prezentowana jest tematyka z zakresu organów władzy publicznej, uprawnień i obowiązków obywatela wynikających z Konstytucji RP, czy też umiejscowienia Służby Więziennej w strukturze administracji rządowej. Słuchacze poznają elementy postępowania administracyjnego i karnego, odpowiedzialności karnej i przypadków jej wyłączenia. Uczą się charakterystyki kar i środków karnych za przestępstwa i wykroczenia przewidzianych w polskim prawie. Poznają elementy probacji, w tym specyfikę warunkowego przedterminowego zwolnienia od odbycia reszty kary pozbawienia wolności. Na zajęciach prezentowana jest tematyka powrotu do przestępstwa, wybrane zagadnienia z procesu karnego, środki przymusu w postępowaniu karnym, a także omawiane są niektóre kategorie przestępstw np. skierowanych przeciwko funkcjonariuszom publicznym albo przeciwko Służbie Więziennej.

Ratownictwo przedmedyczne

Funkcjonariusze szkoleni w Ośrodku odbywają także zajęcia mające na celu nabycie umiejętności prawidłowego udzielenia pierwszej pomocy w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia. Podczas zajęć uczą się technik stosowania resuscytacji krążeniowo-oddechowej wraz z użyciem automatycznego defibrylatora w nagłym zatrzymaniu krążenia. Podczas szkolenia ćwicząc, nabywają umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej osobom z zakresu sytuacji mogących wystąpić w oddziałach mieszkalnych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej obejmują również zagadnienia tamowania krwotoków i opatrywania ran u osób, które dokonały samouszkodzenia, czy samoagresji. Funkcjonariusze uczą się też udzielania pomocy w sytuacji zadławienia, czy wystąpienia ataku epilepsji.

Zagadnienia kwatermistrzowskie i finansowe

Funkcjonariusze zapoznawani są z uprawnieniami do umundurowania i wyposażenia polowego, zasadami noszenia umundurowania, obowiązującymi wzorami, normami umundurowania i wyposażenia polowego. Równoważnikiem pieniężnym w zamian za umundurowanie oraz czyszczeniem chemicznym umundurowania. Szczegółowym trybem otrzymywania, wysokością, zwrotem oraz przypadkiem zawieszenia równoważnika w za-

mian za umundurowanie i czyszczenie chemiczne umundurowania dla służby stałej i przygotowawczej. Podczas zajęć w sprawie należności przysługujących funkcjonariuszom z tytułu podróży służbowej, funkcjonariusze zapoznają się z należnościami, jakie przysługują z tytułu podróży służbowej, z jakich środków transportu można korzystać i na jakich zasadach, należności w formie ryczałtów, zwrotu kosztów noclegu oraz z zasadami wypełniania druku polecenia wyjazdu służbowego. Należności z tytułu przeniesienia z urzędu, zasiłków i ryczałtów oraz zasad obliczania kosztów przejazdów do nowego miejsca pełnienia służby i z powrotem. Następnym zagadnieniem omawianym to uprawnienia funkcjonariuszy do wyżywienia. Przeznaczenie, zasady, należności i wysokość równoważnika pieniężnego w zamian za wyżywienie dla funkcjonariuszy i pracowników SW. Omawianym tematem jest też magazyn rzeczy własnych osadzonych. Zasady funkcjonowania, organizacja, przyjmowanie, przechowywanie oraz wydawanie rzeczy własnych osadzonych z magazynu. Przedmioty, których nie przyjmuje się do magazynu, limity, sposób postępowania z rzeczami i żywnością, których ilość lub wymiar naruszają obowiązujący porządek. Aspekty poruszane przy uprawnieniach mieszkaniowych funkcjonariuszy są związane z przydziałem lokalu mieszkalnego, zasadami wypłaty równoważnika za brak lokalu mieszkalnego i równoważnika za remont lokalu mieszkalnego oraz pomoc finansowa na uzyskanie lokalu mieszkalnego albo domu jednorodzinnego. Innym tematem z przedmiotu jest depozyt środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych osób pozbawionych wolności. Omawiane zagadnienia to zasady przyjmowania, przechowywania i wydawania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych, podział depozytu wartościowego, zasady opisu depozytu. Słuchacze zapoznają się z wzorami druków związanych z prowadzeniem depozytu przedmiotów wartościowych i środków pieniężnych oraz kwestią przekazywania depozytów pieniężnych i wartościowych między zakładami.

Przepisy kancelaryjne oraz dane osobowe

Funkcjonariusze zapoznają się z podziałem dokumentacji wytwarzanej w jednostce, zasadami sporządzania oraz obiegu dokumentów w wersji papierowej i elektronicznej, sposobem rozliczania się z dokumentacją z zachowaniem zasad zawartych w instrukcji kancelaryjnej i jednolitym rzeczowym wykazie akt.

Etyka zawodowa w Służbie Więziennej

Funkcjonariusze zapoznają się z etyką zawodową, sposobem pełnienia służby oraz z tematami odnośnie zapobiegania, przeciwdziałania zjawiskom mobbingu, dyskryminacji i molestowania w Służbie Więziennej. Omawiane są zasady oddawania honorów, służbowego przedstawiania się i składania meldunków.

Platforma edukacyjna Służby Więziennej

Funkcjonariuszom udostępnia się korzystanie z zasobów platformy edukacyjnej, umożliwia dostęp do bloków i modułów w szkoleniu unitarnym i specjalistycznym.

Podsumowanie

Nie sposób tu opisać wszystkich zagadnień, których uczą się funkcjonariusze SW odbywający szkolenie zawodowe.

Oprócz wyżej opisanych przedmiotów są oni szkoleni m.in. z zakresu techniki więziennej, elementów ochrony zdrowia funkcjonariuszy, profilaktyki zdrowotnej, zagadnień organizacji i zadań więziennej służby zdrowia czy kryminologii. Treści programowe realizowane są w ramach zajęć praktycznych w formie ćwiczeń, dyskusji tematycznych, warsztatów, projekcji filmów dydaktycznych oraz pracy słuchaczy z przepisem, symulacji i dyskusji. Wykłady interaktywne i problemowe realizowane są za pomocą środków multimedialnych oraz pomocy i materiałów dydaktycznych jak np. baza dydaktyczna ośrodka, prezentacje multimedialne, przepisy, materiały pogładowe, urządzenia udostępniane słuchaczom. W trakcie szkolenia doskonalone są umiejętności i sposoby działania w różnych sytuacjach w oddziale mieszkalnym, a także przekazywanie informacji pomiędzy poszczególnymi działami służby oraz zastosowanie wiedzy teoretycznej w praktyce. Zajęcia dydaktyczne prowadzone są przede wszystkim w formie aktywizacji funkcjonariuszy i mają charakter interdyscyplinarny. Prowadząc zajęcia wykorzystuje się dynamikę procesu grupowego, zachodzące mechanizmy psychospołeczne i powiązanie ich z doświadczeniem zawodowym funkcjonariuszy odnosząc się jednocześnie do praktyki penitencjarnej.

Obecna sytuacja związana z pandemią sprawiła, że zaistniała potrzeba dostosowania szkolenia do aktualnej specyfiki i istniejących warunków. W trakcie szkolenia wykorzystywane jest zaplecze teleinformatyczne Ośrodka, a także możliwości jednostek penitencjarnych w tym zakresie. Szkolenia odbywają się teraz w formie zdalnej lub hybrydowej. Oznacza to, że część zajęć odbywa się poprzez wideokonferencje, a słuchacze przyjeżdżają do Ośrodka na część praktyczną. W ten sposób można zapewnić ciągłość przygotowania nowych funkcjonariuszy do zadań czekających ich w Służbie Więziennej. Dzięki takim rozwiązaniom zapewnione zostało bezpieczeństwo funkcjonariuszy SW. Z drugiej strony dzięki nowym rozwiązaniom możliwy jest stały cykl szkolenia, tak aby nowo przyjęci funkcjonariusze nabywali umiejętności konieczne do pełnienia służby. W ten sposób zapewniony jest prawidłowy tok służby i nie występuje sytuacja, w której do jej pełnienia nie są dopuszczeni funkcjonariusze, ponieważ brakuje im potrzebnego przeszkolenia.

Kadra wykładowców to doświadczeni funkcjonariusze z wieloletnią praktyką zawodową, jak i wiedzą teoretyczną, nabytą podczas pełnienia obowiązków służbowych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Posiadają wielokierunkowe wykształcenie: pedagogiczne jak i specjalistyczne, cyklicznie doskonalone podczas uczestnictwa w organizowanych seminariach, szkoleniach, prelekcjach oraz konferencjach i studiach podyplomowych. W realizacji programów szkoleniowych łączą oni zarówno obowiązujące akty prawne, jak i szeroko rozumiane doświadczenie zawodowe. Dla poprawy efektów szkoleniowych wykładowcy pracują nad przygotowaniem skryptów szkoleniowych oraz opracowań dydaktycznych.

Tekst: mjr Paulina Ryś-Gonera
Zdjęcia: archiwum COSSW w Kulach



JEDNOSTKI PENITENCJARNE

EFEKTYWNE ZARZĄDZANIE BEZPIECZEŃSTWEM

- ✓ Najnowsze oprogramowanie dedykowane dla obiektów penitencjarnych.
- ✓ Kompleksowe rozwiązanie integrujące system telewizji dozorowej, kontroli dostępu i ochrony obwodowej w obiektach penitencjarnych.
- ✓ Elastyczność i możliwość szybkiej rozbudowy oraz dopasowanie pod potrzeby klienta i do danego obiektu.
- ✓ Nieustannie rozwijane i ulepszone poprzez dział programowania oraz wsparcia technicznego.
- ✓ Aplikacja NMS AC umożliwia centralny dostęp do wszystkich zintegrowanych systemów w obiektach Służby Więziennej w Polsce.

SPRAWDŹ POZOSTAŁE
FUNKCJONALNOŚCI
PROGRAMU **NMS AC**

WWW.NMSAC.AAT.PL



Rozwiązania firmy **AAT SYSTEMY BEZPIECZEŃSTWA** stosowane są w wielu jednostkach penitencjarnych w całej Polsce. Wieloletnia współpraca w sektorze więziennictwa zaowocowała wypracowaniem najwyższych standardów zabezpieczeń. Jako uczestnik targów, wielu wydarzeń branżowych oraz organizator szkoleń dla Służby Więziennej mamy świadomość rosnących potrzeb zwiększania bezpieczeństwa w jednostkach penitencjarnych. Dzięki kompleksowej ofercie oraz nowoczesnym rozwiązaniom, tworzonym przez zespół doświadczonych inżynierów oraz sztab programistów, zapewniamy kompletne rozwiązania dopasowane do indywidualnych wymagań, a także charakteru i przeznaczenia obiektu.



AAT SYSTEMY BEZPIECZEŃSTWA sp. z o.o.
www.aat.pl

KOMPLEKSOWY NADZÓR WIDEO I AUDIO

Cel dla więźniów, sali spotkań na widzenia, terenów na spacerach oraz innych obszarów zakładu karnego dzięki integracji systemów monitoringu wizyjnego, kontroli dostępu oraz systemu sygnalizacji włamania i napadu. (🔗, 1, 2, 3)

AUTORYZACJA WEJŚCIA/WJAZDU DO STREFY CHRONIONEJ

System kontroli dostępu (karty zbliżeniowe, kody dostępu), rozpoznawanie numerów tablic rejestracyjnych, rozpoznawanie twarzy (wideoweryfikacja), pomiar temperatury, kontrola założonej maseczki i innych zdefiniowanych przez administratora warunków uzyskania dostępu. (4, 5)

BEZPIECZEŃSTWO STREF I KONTROLI PRZEMIESZCZANIA SIĘ OSÓB

Funkcja multi-słuzu, (wzajemne monitorowanie stanu przejść objętych systemem kontroli dostępu w obrębie grupy drzwi), podwójna autoryzacja, funkcja anti-passback oraz zdalne potwierdzenie dostępu przez osobę nadzorującą. (6)

OCHRONA STREFY OBWODOWEJ OBIEKTU

System V-Alert powiązany z systemem kamer szybkoobrotowych i termowizyjnych (ochrona otoczenia obiektu w nocy i w trudnych warunkach atmosferycznych), kamery z funkcjami inteligentnej analizy obrazu (redukcja fałszywych alarmów), bariery podczerwieni i czujki laserowe. (1, 2, 3, 7, 8)

MULTI-SERWEROWOŚĆ

Architektura systemu umożliwiająca komunikację operatora z wieloma serwerami równocześnie. Pozwala na sprawne zarządzanie zintegrowanym systemem NMS AC z centrali, możliwość wyświetlania obrazów z kamer zlokalizowanych w różnych zakładach karnych na jednym panelu wideo, zdarzeń z różnych obiektów oraz zarządzania uprawnieniami i generowania globalnych raportów. (🔗)

REJESTRACJA I ROZLICZANIE CZASU PRACY

Wykorzystanie infrastruktury systemu kontroli dostępu lub terminali RCP (definiowane harmonogramy pracy, aktywna lista obecności) i generowanie raportów dla poszczególnych pracowników. (🔗)



Wykorzystanie monitoringu wizyjnego w zapobieganiu samobójstwom więźniów w kontekście odpowiedzialności funkcjonariuszy pełniących służbę na stanowisku „monitorowego”

Na administracji zakładów karnych i aresztów śledczych ciąży obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa osadzonym. Zdarzają się różne sytuacje zagrożenia, w tym samouszkodzenia i próby samobójcze. W związku z zaistniałymi zdarzeniami funkcjonariusz może zostać pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej lub karnej, za niedopełnienie obowiązku. Funkcjonariusze mogą być pociągnięci do odpowiedzialności niesłusznie i takim stanowiskiem o dużym ryzyku jest „monitorowy”. Na tym stanowisku, funkcjonariusz może nie mieć wpływu na prawidłowe wypełnienie obowiązków, z uwagi na kilka czynników: niewłaściwie zweryfikowane predyspozycje psychofizyczne do zadań na tym stanowisku, brak szkolenia (nie tylko z obsługi technicznej), stanowisko przygotowane niezgodnie z zasadami ergonomii.

Stanowisko „monitorowego” w Służbie Więziennej

Od pierwszego zastosowania systemu dozoru wizyjnego w polskiej Służbie Więziennej ok 1978 roku, obraz z kamer z terenu więzienia trafiał do centrum dowodzenia – wartowni. Z biegiem lat w wartowni pojawiało się coraz więcej systemów zabezpieczeń elektronicznych, ich obsługa zwiększała liczbę i zakres obowiązków funkcjonariuszy pełniących tam służbę przez 12 godzin na dobę. Stosowano na coraz większą skalę systemy telewizji przemysłowej: na terenie jednostek, w oddziałach i celach dla „N” czy w celach zabezpieczających. O miejscu montażu kamery decydował kierownik więzienia. Już wtedy zdarzały się sytuacje, że nie zauważono w obrazie z kamer zdarzeń, które miały miejsce. Jednak przed 2009 rokiem nie traktowano obrazów z kamer wyświetlanych na monitorach jak do obowiązkowej, stałej obserwacji. Były systemem dodatkowym, uzupełnieniem systemu ochrony. W 2009 roku powstały zapisy w kkw o stałym monitoringu – w związku ze skargami osadzonych na przekraczanie uprawnień, łamanie prawa do prywatności przez nieuregulowane zasady stosowania telewizji przemysłowej. Co ciekawe, zamysłem ustawodawcy było ograniczenie i doprecyzowanie celu stosowania monitoringu. Po latach okazało się, że stosowanie monitoringu wzrosło, a realizowanie w praktyce nowej regulacji prawnej „stały monitoring” okazało niezwykle skomplikowane. Służba Więzienna nie była przygotowana technicznie, proceduralnie, ani kompetencyjnie. W wartowni operator systemów nadal pełnił służbę przez 12 godzin. Pojawiały się głosy funkcjonariuszy w internetowym forum związku zawodowego: „(61073) kinomaniak, 18 Aug 2015 14:13:18, A propo monitoringu. Czy są



Fot. 1. Stanowisko operatora systemów zabezpieczeń

Źródło: materiały kontrolne NIK, 52/2020/P/19/040/KPB z 18.06.2020.

jakiś normy dotyczące służby na monitoringu dotyczące: – ilości okienek (obrazu z kamer), ich wielkości. Jaka jest norma ilości tych okienek na człowieka? Czy 100 lub więcej miniatur jest w stanie ogarnąć człowiek by od razu reagować – czas pełnienia tam służby. Wydaje mi się że 2 godz to max powinien być. Jak jest u was? Słyszałem że w niektórych zk czy as były dniówki po 8 godz – warunki tzn odległość od ekranów, temp pomieszczenia (od ekranów bije ciepło) i czy dowodcy obsługują każdą np. wypisywać przepustki lub inne protokoły, bo i taka patologia panuje, a potem żeby nie było czemu tego nie widziałeś? – szkolenia, wszystko jest na dziko i nie słyszałem by były jakieś praktyki. Idź i niech ci pokażą – tak to wygląda. Fajnie jakby było to wszystko znormalizowane na wszystkie jednostki. Dziękuję”, „(61086) ko, 19 Aug 2015 14:03:50, Odnosnie monitoringu. Tak na zdrowy rozsadek. Ile tych okienek jest w stanie kontrolować f-sz na monitoringu. Myślę że ok 12. Na jednostkach są po 50, 60 lub więcej. Więc po zdjęciu kogotów na jakim poziomie są pilnowane zk a as? Odpowiedzmy sobie sami...”¹.

Zdarzenia, które miały miejsce w celach monitorowanych pokazały, że należy całkowicie przeorganizować dotychczasowe stanowisko operatora systemów zabezpieczeń elektronicznych w wartowni, a mianowicie:

- wydzielić dedykowane stanowisko wyłącznie do stałego monitoringu – stałej obserwacji,
- zmniejszyć czas pełnienia służby na tym stanowisku z 12 godzin (próbowano najpierw do 8, przez 4, aż do 2 godzin).

¹ Cytaty z internetowego forum księgi gości zarządu głównego NSZZ FiPW – pisownia oryginalna.

Zmian dokonywano najczęściej dopiero po szoku wywołanym niezauważeniem przez obserwatora próby samobójczej lub samobójstwa osadzonego w celi monitorowanej. Zdarzały się działania podejmowane chaotycznie, w panice z dnia na dzień. Tworząc wydzielone stanowiska w niewielkim stopniu korzystano z dostępnych badań i opracowań, nawet specjalistów ze służby. Ustalono ostatecznie, że czas stałej obserwacji monitoringu przez funkcjonariusza nie powinien przekraczać 2 godzin. Stanowisko pojawiło się dopiero w 2016 roku w RMS formalnie jako stanowisko tzw. „monitorowy” z zakresem zadań i czasem zmiany co 2 godziny. Okazało się, że mimo podjętych dotychczas działań nadal występują serie zdarzeń zarówno niezaobserwowanych prób samobójczych jak i samobójstw w celach monitorowanych. Razem z nimi pojawiają się przykre konsekwencje niepoważnego potraktowania zapisów kkw.

Rzeczywiście wdrożenie systemu monitorowania zachowania osadzonych w celach mieszkalnych zbiegło się ze zmniejszeniem liczby skutecznych samobójstw. Zdarzało się, że to funkcjonariusz „monitorowy” inicjował pomoc dla osadzonego. Wystąpiły równoległe działania ze strony Służby Więziennej zwiększające bezpieczeństwo w oddziałach mieszkalnych np. wdrożenie oddziałów penitencjarnych, likwidowanie posterunków uzbrojonych wprowadzające dodatkowych funkcjonariuszy do oddziałów, instrukcje przeciwdziałania samobójstwom i inne. Działanie te nie pozwalają jednoznacznie stwierdzić, że zmniejszenie liczby samobójstw związane jest z wprowadzeniem monitorowanych cel mieszkalnych. Samobójstwa osadzonych w celach monitorowanych występują jednak nadal, niejako „pod okiem kamery”².

Powstaje pytanie, czy zdarzenie związane z targnięciem się na swoje życie osadzonego obciąża funkcjonariusza pełniącego w tym czasie obowiązki na stanowisku monitorowego? Prezentowany poniżej materiał stara się odpowiedzieć na to pytanie. Przedstawiono w nim, w najważniejszych punktach główne przepisy regulujące te kwestie, wymagania a stan faktyczny stanowisk występujących w więziennictwie oraz problemy związane z rekrutacją, selekcją i szkoleniem. Najważniejszym jednak aspektem poruszonym w artykule jest praktyka obciążania funkcjonariuszy pełniących służbę na stanowisku monitorowego odpowiedzialnością za niedostrzeżenie zagrożenia bezpieczeństwa osadzonego czy skuteczną próbę samobójczą osadzonego.

Przepisy regulujące monitorowanie osadzonych

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 523, 568) pojawił się zapis definiujący monitoring za pomocą kamer oraz zezwalający monitorowanie w konkretnych miejscach przebywania osadzonych³.

² „Powiesił się w monitorowanej celi. 26 – latek miał kartę „osadzonego zagrożonego samobójstwem”, 01.02.2019, www.polsatnews.pl/wiadomosc/2019-02-01/samobojstwo-w-monitorowanej-celi-osadzony-by-l-leczony-psychiatrycznie/; „Samobójstwo urzędnika.” Zginął w celi, która była monitorowana i w której byli także inni osadzeni”, 12.08.2017, www.wprost.pl/kraj/10069954/samobojstwo-urzednika-zginat-w-celi-ktora-byla-monitorowana-i-w-ktorej-byli-takze-inni-osadzeni.html; „36-latek popełnił samobójstwo w monitorowanej celi”, 11.06.2014, <https://wydarzenia.interia.pl/tylko-u-nas/news-36-latek-popełnił-samobojstwo-w-monitorowanej-celi,nld,1440961>; „Powiesił się w celi, nagrała to kamera”, 6.05.2014, <https://www.fakt.pl/wydarzenia/polska/wiezien-powiesil-sie-w-monitorowanej-celi-samobojstwo-w-wiezieniu/q8pl6w6>.

³ C. Mecwaldowski, „Zabezpieczenia techniczno-ochronne zakładów karnych i aresztów śledczych” Euro-Media Sp. z o. o., Warszawa 2014.

Art. 73a. § 1. Zakłady karne **mogą być monitorowane** przez wewnętrzny system urządzeń rejestrujących obraz lub dźwięk, w tym przez system telewizji przemysłowej.

§ 2. Monitorowanie, zapewniające możliwość obserwowania zachowania skazanego, można stosować w szczególności w celach mieszkalnych wraz z częścią przeznaczoną do celów sanitarno-higienicznych, w łazniach, w pomieszczeniach przeznaczonych do widzeń, w miejscach zatrudnienia osadzonych, w ciągach komunikacyjnych, na placach spacerowych, a także do obserwacji terenu zakładu karnego na zewnątrz budynków, w tym linii ogrodzenia zewnętrznego.

§ 3. Monitorowany obraz lub dźwięk może być utrwalany za pomocą odpowiednich urządzeń. ...

Pojawiły się także zapisy dotyczące obligatoryjnego stałego monitorowania zachowania osadzonych – skazanych i tymczasowo aresztowanych zakwalifikowanych do tzw. niebezpiecznych „N”.

Art. 88c. § 1. Zachowanie skazanego stwarzającego poważne zagrożenie społeczne albo poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu **podlega stałemu monitorowaniu**.

§ 2. Monitorowanie prowadzi się w celach mieszkalnych wraz z częścią przeznaczoną do celów sanitarno-higienicznych (...). Monitorowany obraz lub dźwięk **podlega utrwalaniu**

Art. 212 § 2. Zachowanie tymczasowo aresztowanego (...) **podlega stałemu monitorowaniu (...)** **podlega utrwalaniu**

W kodeksie karnym wykonawczym pojawił się także zapisy umożliwiające monitorowanie zachowań osadzonego z uwagi na jego stan zdrowia lub grożące niebezpieczeństwa:

Art. 116 § 5a. W wypadkach uzasadnionych względami medycznymi albo potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa skazanego **jego zachowanie może podlegać monitorowaniu**. Monitorowany obraz lub dźwięk **podlega utrwalaniu**.

Należy wyraźnie podkreślić, że o ile w przypadku osadzonych w trybie art. 88 c oraz art. 212 obligatoryjny monitoring może stanowić dodatkową usankcjonowaną prawem represję, o tyle w przypadku umieszczenia innego osadzonego w celi monitorowanej, oprócz tego, że fakultatywne, może być nadużywane przez kierownictwo jednostki penitencjarnej arbitralnie w celu niwelowania przeludnienia lub konieczności skompletowania odpowiedniej liczby osadzonych wymagających monitorowania. Oczywiście w takich przypadkach umieszczenie w celi monitorowanej niektórych osadzonych nie jest uzasadnione względami medycznym, a jedynie pragmatyką walki z przeludnieniem i wykorzystania „wolnych” miejsc w celach monitorowanych. Przepis niższej rangi jakim jest Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 października 2009 r. w sprawie rodzaju urządzeń i środków technicznych służących do przekazywania, odtwarzania i utrwalania obrazu lub dźwięku z monitoringu w zakładach karnych (Dz.U.2009.175.1360) zdaje się nie uwzględniać tego faktu, gdyż jak można przeczytać w § 2. ust. 4. System telewizji przemysłowej służący stałemu monitorowaniu zachowania skazanego, o którym mowa w art. 88c, art. **116 § 5a** i art. 212b § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy, jest przystosowany do pracy ciągłej i posiada właściwe zabezpieczenia w przypadku zaniku napięcia zasilającego. Jego interpretacja w praktyce skutkuje zrównaniem obligatoryjnego stałego monitorowania dla skazanych niebezpiecznych z fakultatywnym monitorowaniem ze względów zdrowotnych i bezpieczeństwa osobistego. W efekcie wszyscy osadzeni przebywający w celach monitorowanych podlegają stałemu monitorowaniu, choć nie wynika to z ustawowych zapisów, a jedynie z rozporzą-

dzenia, które dodatkowo nie informuje o stałej obserwacji, tylko o ciągłej i niezakończonej rejestracji (nagrywania).

Jak opisano we wstępie, formalnie dopiero w roku 2016 wydzielono stanowisko „monitorowego” w formie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2016 r. w sprawie sposobów ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej (Dz.U. 2016 poz. 1804). Niestety ograniczono się tutaj wyłącznie do nałożenia obowiązków w postaci § 55. Do zadań funkcjonariusza pełniącego służbę na stanowisku monitorowego należy:

- 1) stałe obserwowanie zachowania osadzonych;
- 2) obserwacja wyznaczonych rejonów zakładu, z zastrzeżeniem pkt 1;
- 3) niezwłoczne meldowanie dowódcy zmiany o niesprawności systemu monitorowania oraz zachowaniach godzących w porządek i bezpieczeństwo zakładu.

Wspomniane rozporządzenie mówi także o zmianie na stanowisku monitorowego co dwie godziny. Brakuje jednak informacji praktycznych jak to realizować, jak i kiedy przekazywać informacje, dokumentację pomiędzy „monitorowymi” tak, aby zachować wymóg „stałego monitorowania”. W przytoczonym akcie prawnym nie ma mowy o kwalifikacjach i kompetencjach funkcjonariusza (bądź pracownika) kierowanego na stanowisko monitorowego, mimo, że w myśl Art. 237³ § 1. Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1320), który jest przywoływany w §3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie stosowania do funkcjonariuszy Służby Więziennej przepisów kodeksu pracy w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy z dnia 8.07.2014 r. (Dz.U. z 2014 r. poz. 1168):

„Nie wolno dopuścić pracownika do pracy, do której wykonywania nie posiada on wymaganych kwalifikacji lub potrzebnych umiejętności, a także dostatecznej znajomości przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy”.

Wymogi ergonomiczne stanowiska monitorowego

Stanowisko pracy powinno być zaprojektowane zgodnie z aktualnymi wymogami ergonomii i BHP oraz dostępną wiedzą techniczną. Przywołane wyżej Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości przywołuje w §2 obligatoryjny art. 215 pkt. 2 kodeksu pracy czyli uwzględnianie zasad ergonomii stanowiska⁴. W zakresie stanowiska monitorowego można wykorzystać dostępne źródła wiedzy technicznej i proceduralnej m.in.:

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitor ekranowe z dnia 1 grudnia 1998 r. (Dz. U. Nr 148, poz. 937),
- Norma PN-EN 62676 – Systemy dozoru CCTV stosowane w zabezpieczeniach,
- Norma ISO 11064 – Ergonomia projektowania centrum sterowania,
- Norma PN-EN 50518 – Centrum monitoringu i odbioru alarmu, Co bardzo ważne przed dopuszczeniem do użytkowania systemu dozoru wizyjnego, powinny być przeprowadzone testy jakościowe systemu jak i wykonalności zadań operatora – czy rozpozna i zareaguje w zakładanym czasie na zdarzenie⁵.

⁴ C. Mecwaldowski, R. Poklek, „Samobójstwo w celi monitorowanej. Wykorzystanie dozoru wizyjnego do przeciwdziałania samobójstwom w izolacji więziennej”, OMil 5/2019.

⁵ C. Mecwaldowski, „Koncepcja zastosowania inteligentnej analizy obrazu w systemach telewizji dozorowej w obiektach Służby Więziennej”, OMil 1/2015.

Skrajnie niepoważnym jest także oczekiwanie od funkcjonariusza, którego kieruje się na stanowisko „monitorowego”, że sam rozpozna źle wykonany system dozoru wizyjnego, jego uszkodzenia lub nieergonomicznie wykonane stanowisko, co może mieć fundamentalny wpływ na wykonanie zadań na stanowisku⁶. Niestety takie absurdalne zarzuty stawia się funkcjonariuszom, że nie powiadomili przełożonego o przeszkodach uniemożliwiających wykonanie zadań służbowych, a za prawidłowość powyższych aspektów odpowiedzialny jest przełożony-pracodawca.

Rekrutacja i szkolenie jako element prawidłowego funkcjonowania systemu

Stanowisko monitorowego jest newralgicznym miejscem pełnienia służby ochronnej w więzieniu, ponieważ jego głównym celem jest ochrona życia i bezpieczeństwa osadzonych których zachowanie podlega stałej obserwacji. Bez zbędnej analizy można wymienić, oprócz parametrów wzrokowych i percepcyjnych, także kluczowe kompetencje, jakimi powinien cechować się obserwator monitoringu w więzieniu. Należy do nich z pewnością znajomość środowiska więziennego i specyfiki zachowań osadzonych w celach mieszkalnych. Powinien także posiadać umiejętność kierowanej obserwacji, znajomość wychwytywania symptomów zespołu presuicydalnego i reagowania na sygnały zamachu samobójczego. Niestety na stanowisko monitorowego bardzo często kierowane są przypadkowe osoby, bez doświadczenia i elementarnej wiedzy o zachowaniach osób w kryzysie, a co gorsza z nikłą świadomością ciążącą na nich odpowiedzialności⁷. Brakuje także odpowiedniej selekcji pod względem wad i zdolności psychofizycznych wzroku niezbędnych do obserwacji i zmysłowej interpretacji, skądinąd sztucznych obrazów generowanych przez monitor⁸. Analiza zdarzeń w jednostkach penitencjarnych oraz wyniki badań funkcjonariuszy wskazują potrzebę realizacji specjalistycznych szkoleń prowadzonych dwukierunkowo. Szkolenie techniczne powinno objąć umiejętności obsługi technicznej systemu telewizji dozorowej, natomiast psychologiczno-ochronne powinno wyposażać „monitorowego” w umiejętności rozpoznawania zagrożeń wynikających z obserwacji zachowania osadzonych⁹. Z badań wynika, że w służbie nie prowadzi się naboru na stanowisko „monitorowego” ani nie realizuje się szkoleń psychologiczno-ochronnych, które pozwoliłoby „monitorowym” przeciwdziałać właściwie występującym zdarzeniom¹⁰. Szkolenia powinny być realizowane przez funkcjonariuszy mający doświadczenie z zakresu techniki, ochrony, psychospołecznych mechanizmów zachowania, W zakresie obsługi technicznej szkolenie powinien prowadzić informatyk-łącznościowiec, w zakresie procedur ochronnych „ochroniarz”, natomiast w kwestii rozpoznawania zagrożeń wynikających ze specyficznego zachowania osadzo-

⁶ Raport Najwyższej Izby Kontroli, „Bezpieczeństwo osadzonych” Nr 52/2020/P/19/040/KPB z 18.06.2020 r.

⁷ C. Mecwaldowski, R. Poklek, „Badania pilotażowe funkcjonariuszy do pracy na stanowisku „monitorowego”” OMil 6/2017.

⁸ C. Mecwaldowski, „Kompetencje operatora w systemie monitoringu wizyjnego”, SEC&AS 4/2017.

⁹ C. Mecwaldowski, „Operator systemów zabezpieczeń a obserwator w systemie wizyjnego nadzoru osadzonych” w Kierunki zmian organizacyjno-technicznych w Służbie Więziennej, (red.) A. Misiuk, M. Kalamian, Difin Warszawa 2015.

¹⁰ C. Mecwaldowski, „Organizacja stanowiska obserwatora w systemie monitoringu wideo” w Technologia w ochronie penitencjarnej. Współpraca człowiek – technika, (red.) K. Jędrzejak, M. Tomaszewska-Michalak, Difin Warszawa 2017.



Fot. 2. Stanowisko monitorowego

Źródło: materiały kontrolne NIK, 52/2020/P/19/040/KPB z 18.06.2020.

nich powinien prowadzić psycholog¹¹. Systemowe rozwiązania w tym zakresie muszą zostać wdrożone, jeżeli chce się rozliczać funkcjonariuszy z jakości wykonywania przez nich obowiązków, bo w przeciwnym razie wyciąganie konsekwencji wobec osoby nieodpowiednio wyselekcjonowanej i nieprzeszkolonej będzie działaniem bezprawnym.

¹¹ C. Mecwaldowski, „Zasady doboru monitorowego-observatora w systemie monitoringu wizyjnego zakładu karnego” w: Możliwości i ograniczenia techniki w zastosowaniach penitencjarno-ochronnych. Humanistyczne i technologiczne wymiary systemu bezpieczeństwa, (red.) R. Poklek, P. Dela, EuroMedia Warszawa 2017.

(Nie)obciążanie funkcjonariuszy za samobójczą śmierć osadzonego¹²

Człowiek, który chce pozbawić siebie życia zrobi wszystko żeby osiągnąć swój cel. W przypadku osadzonych będzie to oszukanie współosadzonych w celi mieszkalnej oraz personelu więziennego. Umieszczenie osadzonego zagrożonego próbą samobójczą w celi monitorowanej powoduje przesunięcie odpowiedzialności za jego życie i zdrowie na administrację, zwłaszcza na funkcjonariusza „monitorowego”¹³. W takiej sytuacji osadzony mając świadomość umieszczenia w celi monitorowanej może symulować próbę samobójczą bez intencji pozbawienia siebie życia, która ostatecznie w wyniku zbiegu okoliczności doprowadzi do skutecznego samobójstwa. W przypadku śmierci samobójczej osadzonego naruszony zostaje Art. 108. § 1. Kodeksu karnego wykonawczego, w myśl którego „Administracja zakładu karnego ma obowiązek podejmowania odpowiednich działań celem zapewnienia skazanym bezpieczeństwa osobistego w czasie odbywania kary”. W takiej sytuacji logiczną implikacją jest poszukiwanie osoby winnej i wskazanie jej, że nie dopełniła obowiązku stałego obserwowania zachowań więźnia – jest to zarzut karny

¹² Poniższy materiał był prezentowany przez dra R. Pokleka podczas II Krajowej Konferencji Naukowej „Samobójstwo w prawie polskim i naukach pokrewnych”, która odbyła się online w dniach 10–11.12.2020 r.

¹³ D. Jodłowska, I. Koc, „Umieszczenie osadzonego w celi monitorowanej w opiniach psychologów penitencjarnych” w: Technologia w ochronie penitencjarnej. Współpraca człowiek – technika, (red.) K. Jędrzejak, M. Tomaszewska-Michalak, Difin Warszawa 2017.

Reklama



Prenumerata roczna:

86 zł

wersja
drukowana

62 zł

wersja
elektroniczna

Zamów prenumeratę czasopisma
Ochrona i Bezpieczeństwo
na 2021 rok a otrzymasz

**2 WYDANIA
GRATIS!****

* Oferta dla nowych prenumeratorów

** Wydania gratisowe od 5/2020 do 6/2020

Prenumerata 2021



ZAMÓW

zgodnie z Art. 231. § 1. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1444, 1517) brzmiący „Funkcjonariusz publiczny, który przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”. Jeżeli nawet funkcjonariuszowi nie zostaną postawione zarzuty karne, to może on również być pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej, za nienależyte wykonywanie powierzonych zadań na stanowisku monitorowego.

Powstaje zasadnicze pytanie, czy jest to uprawnione działanie przełożonych, czy kierownictwo Służby Więziennej wypełniło obowiązki pracodawcy w zakresie przygotowania stanowiska pod względem ergonomicznym, spełniającym istniejące standardy i normy tego typu miejsc pracy. Wydaje się, że nie. Ponadto, czy kierownictwo wypełniło swoje powinności jako pracodawca pod względem odpowiedniej selekcji i przeszkolenia, żeby dopuścić do pracy na stanowisku osobę o odpowiednich kompetencjach. **Jeżeli pracownik nie posiada aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku w warunkach pracy opisanych w skierowaniu na badania lekarskie, to pracodawca nie może dopóścić go do pracy**¹⁴. Tu również odpowiedź brzmi nie. Nasuwają się dalsze pytania – wątpliwości – dotyczące funkcjonariusza monitorowego:

- Czy funkcjonariusz mógł nie zauważyć, nie rozpoznać i w konsekwencji właściwie zinterpretować zachowań zdradzających sygnały presuicydalne?
- Czy funkcjonariusz mógł nie zarejestrować przygotowań do zamachu samobójczego?
- Czy funkcjonariusz mógł nie dostrzec momentu samobójstwa i tego co się działo później?

Na tak sformułowane pytania odpowiedź brzmi „**nie, monitorowy nie mógł zauważyć, rozpoznać, zarejestrować, zareagować**”, ponieważ w rzeczywistości nie ma możliwości realizacji zadania określanego jako „stała obserwacja” – rozumianego jako utrzymanie pełnego skupienia uwagi na obrazie/obrazach na monitorze przez 1–2 godz. Ponadto ze względu na psychologiczne mechanizmy postrzegania i uwagi nie jest w stanie dokonać percepcji wszystkich obserwowanych bodźców¹⁵.

Rekonstrukcja śmierci samobójczej w celi monitorowanej dokonywana przez zespół prowadzący postępowanie wyjaśniające opiera się w głównej mierze na podstawie zapisu z systemu monitoringu (z celi, korytarza itp. miejsc). Analizowany jest wówczas „klatka po klatce” pojedynczy obraz, z możliwością wielokrotnego powtórzenia do wątpliwych scen, ze świadomością zdarzenia. Jest to podstawowy błąd, który niestety ma często przykre dla obwinionego funkcjonariusza skutki¹⁶. Bo wiem warunki obserwacji zespołu dyscyplinarnego po pierwsze są post factum, więc z góry nastawione są na wychwytywanie drobnych niuansów, które umykają monitorowemu. Po wtóre następuje wyabstrahowanie i obserwacja wyłącznie pojedynczego obrazu z dziesiątek innych wyświetlanych w tym samym

czasie na monitorach, na które funkcjonariusz musiał również zwracać uwagę.

Nie należy zapominać także o pewnych mechanizmach psychologicznych, mających w tym przypadku znaczący wpływ na fakt, że funkcjonariusz monitorowy, którego zadanie polegało na obserwacji obrazów z monitorów nie zauważył bardzo istotnego, bo decydującego o życiu osadzonego jego zachowania, zarówno poprzedzającego akt samobójczy (sygnały), jak i tych wiążących się bezpośrednio z targnięciem się osadzonego na własne życie. Zatem zanim postawi się funkcjonariuszowi pełniącemu obowiązki na stanowisku monitorowego zarzuty dyscyplinarne, a zwłaszcza karne powinno się przynajmniej zweryfikować następujące zjawiska¹⁷:

- Indywidualne właściwości wzroku (próg wrażliwości sensorycznej) oraz wady wzroku powodują, że niektóre bodźce w ogóle nie zostaną zarejestrowane percepcyjnie.
- Nie da się objąć jednocześnie wszystkich obrazów na monitorze, ponieważ wzrok skupia się zawsze na wąskim wycinku całości (widzenie centralne).
- Monotonia powoduje przyzwyczajanie się do widoku obrazów (habitacja) i obniżenie koncentracji uwagi (dryftowanie), jedynie bardzo silne bodźce są w stanie wzbudzić zainteresowanie znużonego obserwatora.
- Obserwacja wielu obrazów i przechodzenie do kolejnych powoduje, że nie ma zachowanej pełnej sekwencji zachowania więźnia i kontekstu sytuacyjnego, dlatego bez całości trudno zinterpretować je jako zagrożenie czy przygotowanie do zamachu¹⁸.
- Istnieje zjawisko „ślepoty z nieuwagi” polegające na nieświadomym pomijaniu niektórych bodźców, w celu koncentracji na innych uznanych za ważniejsze (nastawienie poznawcze).

Podsumowując, nawet najbardziej wysublimowana technologia nie jest w stanie wyeliminować błędu ludzkiego, zwłaszcza tego nieświadomego i wynikającego z naturalnych mechanizmów działania percepcji i ludzkiego umysłu. Nie należy zatem zbyt pochopnie wyciągać konsekwencji dyscyplinarnych i karnych wobec funkcjonariuszy, którzy przecież nie ze swojego zamierzonego działania, nie zdołali na czas zareagować¹⁹, co przyniosło skutek w postaci skutecznego odebrania sobie życia przez osadzonego w celi monitorowanej.

¹⁷ Zaprezentowane w skrótovej formie mechanizmy biorące udział w percepcji obrazów z monitorów w systemie monitoringu zostały szeroko opisane w osobnych artykułach: C. Mecwaldowski, R. Poklek, Psychologiczne i techniczne aspekty stanowiska obserwatora dozoru wizyjnego. Wrażenia i spostrzeganie cz. 1 i Percepcja i uwaga w pracy obserwatora cz. 2. SEC&AS 1/2019 i 2/2019; R. Poklek, C. Mecwaldowski, Video surveillance of prisoners in Polish Prison Service. Observer's perspective" IOSR-JHSS vol. 23 issue 2, ver. 3, February 2018.

¹⁸ R. Poklek, „Wpływ monitoringu wideo na bezpieczeństwo w opiniach funkcjonariuszy Służby Więziennej z działu ochronny. Raport z badań” w Technologia w ochronie penitencjarnej. Współpraca człowiek – technika, (red.) K. Jędrzejak, M. Tomaszewska-Michalak, Difin Warszawa 2017.

¹⁹ S. Pich, „Kryminologiczno ochronne aspekty wykorzystania monitoringu w działaniach zapewniających bezpieczeństwo jednostki penitencjarnej” w Technologia w ochronie penitencjarnej. Współpraca człowiek – technika, (red.) K. Jędrzejak, M. Tomaszewska-Michalak, Difin Warszawa 2017.

¹⁴ art. 229 § 4 ustawy z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2006 r., poz. 1666 ze zm.).

¹⁵ R. Poklek, „Wpływ nowoczesnych technologii na psychospołeczne funkcjonowanie personelu więziennego” w Kierunki zmian organizacyjno-technicznych w Służbie Więziennej, (red.) A. Misiuk, M. Kalamán, Difin Warszawa 2015.

¹⁶ C. Mecwaldowski, „Zasady doboru monitorowego-obszernika w systemie monitoringu wizyjnego zakładu karnego” w Możliwości i ograniczenia techniki w zastosowaniach penitencjarno-ochronnych. Humanistyczne i technologiczne wymiary systemu bezpieczeństwa, (red.) R. Poklek, P. Dela, EuroMedia Warszawa 2017.

dr Robert Poklek

Psycholog, adiunkt na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym w Kaliszu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Członek Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Samobójstwom

kpt. mgr inż. Cezary Mecwaldowski

Wykładowca zakładu szkolenia ochronnego w Centralnym Ośrodku Szkolenia Służby Więziennej w Kulach.

12 LAT DOŚWIADCZENIA

Kontakt:

Grzegorz Rydzyński



539 678 070



grzegorz.rydzynski@dialtech.pl

www.dialtech.pl



REJESTRACJA
ROZMÓW



LIMITOWANIE
CZASU
POŁĄCZEŃ

SZYBKOŚĆ
DZIAŁANIA



AUTOMATYCZNE
WŁĄCZANIE I WYŁĄCZANIE
APARATÓW
O OKREŚLONYCH GODZINACH

MOŻLIWOŚĆ
PRZERWANIA
POŁĄCZENIA



IDENTYFIKACJA
NUMERÓW



JAKOŚĆ
I NIEZAWODNOŚĆ



dialtech



ROZMOWA
NA KOSZT
ODBIORCY



NAŚŁUCH
W CZASIE RZECZYWISTYM



BLOKADA KŁAWIATURY
I NUMERÓW
KONFERENCYJNYCH



FINANSOWANIE
W 100%

Nasza oferta skierowana jest dla Działów Ochrony i Łączności Jednostek Penitencjarnych. Głównym celem oferowanego systemu jest optymalizacja powierzonych zadań przy realizacji połączeń przez osoby osadzone w jednostkach penitencjarnych.

TELEFONIA DLA OSADZONYCH ROZWIĄZANIA DLA SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

Funkcjonariusz Służby Więziennej w oku kamery

Wprowadzenie

Głównym zadaniem więziennictwa jest przywrócenie skazanych społeczeństwu jako pełnowartościowych obywateli (resocjalizacja), zapobieganie ucieczkom osadzonych z więzienia (ochrona społeczeństwa) i zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonariuszom i przebywającym na terenie więziom (bezpieczeństwo jednostki penitencjarnej). W tym celu więziennictwo wykorzystuje dorobek cywilizacyjny i zdobycze nowoczesnych technologii do zapewnienia porządku i bezpieczeństwa. Rozwój cywilizacyjny pozwala na zastosowanie coraz bardziej wysublimowanej technologii do przeciwdziałania zagrożeniom oraz ochronę jednostek penitencjarnych. W ostatnim czasie nastąpił gwałtowny progres nowoczesnych technologii wykorzystywanych w celu ułatwienia realizacji ustawowych celów Służby Więziennej, w tym systemów dozoru wizyjnego. W związku z rozwijaną wiedzą techniczną i zakresem stosowania, na przełomie lat w przepisach prawa, normach i literaturze, pojawiały się różne określenia systemu:

- telewizja użytkowa, przemysłowa, dozorowa, CCTV (ang. Closed Circuit Television),
- monitoring, monitoring wizyjny, widonadзор,
- system dozoru wizyjnego – VSS (ang. Video Surveillance System).

Współcześnie obowiązującą nazwą jest system dozoru wizyjnego. Przyjmując pewne uproszczenia oraz w związku z opisem konkretnego zastosowania w więziennictwie, powyższe definicje należy traktować utożsamiająco.

Historyczne uwarunkowania monitoringu wizyjnego w więzieniach

Pierwsze zastosowanie kamer telewizji przemysłowej datuje się ok 1940 roku do obserwacji prób z rakietami V2. Pierwsze kamery w markiecie pojawiły się w 1968 roku w Nowym Yorku. Pierwsze kamery do obserwacji ruchu drogowego zastosowano w połowie lat 70-tych w okolicy Londynu. Dotychczasowe kamery analogowe zbudowane były na bazie lampy elektronowej tzw. vidicon-u. Dynamiczny wzrost popularności stosowania telewizji przemysłowej związany był z techniką zapisu na taśmach VHS, która pojawiła się w latach 70-tych. Początek lat 80-tych przyniósł kolejny przełom technologiczny – pojawił się przetwornik CCD. Lata 90-te to pojawienie się multiplekserów, to kolejny etap napędzający dynamikę rozwoju i stosowania systemów telewizji przemysłowej. Pierwsza kamera sieciowa, IP pojawiła się w 1996 roku¹.

Historię telewizji dozorowej w więzieniach warto rozpocząć od pierwszej wzmianki o stosowaniu aparatów z teleobiektywem w więzieniu w Wielkiej Brytanii ok 1900 roku, gdzie osadzone zakwalifikowane jako ekstremistki nie pozwalały zrobić sobie

zdjęć do dokumentacji. Zastosowano wówczas teleobiektywy i wykonywano zdjęcia z większych odległości².

Systemy telewizji przemysłowej, a właściwie pojedyncze kamery z monitorami, zaczęły pojawiać się w polskich zakładach karnych pod koniec lat 70-tych. Pierwsza instalacja została zrealizowana w 1977 r. w więzieniu na Mokotowie. Zastosowano wtedy 6 kamer i 6 monitorów. Były to kamery Unitra z Wojskowych Zakładów Technicznych. Centrum dowodzenia (wartownia) z zainstalowanymi monitorami, pozwalało na podgląd obrazu każdej kamery na swoim pojedynczym monitorze³. Pod koniec 1977 r. w Centralnym Zarządzie Zakładów Karnych powołano Wydział Techniki i Łączności. Poza innymi zadaniami WTL przygotował *Koncepcję wykorzystania telewizji użytkowej w zakładach karnych i aresztach śledczych* jak to określono **w celu polepszenia jakości nadzoru i kontroli wykonywanych przez funkcjonariuszy obowiązków**⁴. Wynika z tego, że pierwsze zastosowania miały zupełnie inny cel niż przyjęte aktualnie.

Z początkiem lat 2000 dynamicznie wzrosła liczba instalowanych kamer i modernizacji systemów. Kolejny punkt zwrotny przypada na rok 2009, kiedy przyspieszono odchodzenie od obsadzania posterunków uzbrojonych, w zamian stosując zabezpieczenia mechaniczne i elektroniczne. Współcześnie wysoki poziom bezpieczeństwa wspierają modernizowane systemy telewizji dozorowej, analiza sygnału wizyjnego wraz z innymi systemami zabezpieczeń elektronicznych. Jednak liczby urządzeń i systemów, niedostosowane procedury, ale także braki etatowe generują problemy z ich obsługą. System dozoru wizyjnego ma wspierać operatora, uzupełniać jego zmysły, wspomagać podejmowanie decyzji, rejestrować zdarzenia. Operator ma dostęp do wielu kamer z wielu miejsc, z jednoczesną z możliwością modyfikowania układu wyświetlanych obrazów.

Z biegiem lat zwiększano obciążenie zadaniami funkcjonariusza w wartowni. Stawał się operatorem systemów zabezpieczeń. Często ręcznie, zdalnie sterował otwieraniem przejść, krącił po weryfikacji osoby w systemie dozoru wizyjnego. Z tego powodu deprecjonowano to stanowisko nazywano „przyciskowym” i niejednokrotnie obsadzano tymi funkcjonariuszami „którzy w danej chwili nie mieli co robić”. Rosła liczba obowiązków spoczywających na funkcjonariuszu w wartowni, a rozmaite zadania jak wspomniana weryfikacja kontroli dostępu, wydawanie kluczy, radiotelefonów, obsługa alarmów nie pozwalała stale obserwować rosnącej liczby obrazów z kamer. Tym bardziej realizacja obowiązkowego stałego dozoru za pomocą monitoringu wizyjnego stała się niemożliwa na tradycyjnym stanowisku operatora w wartowni⁵. Zdarzenia, próby i samobójstwa w celach przyspieszyły wyodrębnienie dedykowanego stanowiska operatora mo-

² M. Garnham, „When Were Security Cameras Invented?”, 2018, in Blog Posts on Security Cameras.

³ „Początek został zrobiony: Telewizja w Mokotowie” H. Michalski Gazeta Penitencjarna Nr 16/1978.

⁴ „Osiągnięcia i perspektywy” Gazeta Penitencjarna Nr 17/1978.

⁵ Operator and observer in Polish Prison Service, materiały z konferencji Securitech2015.

¹ www.axis.com/pl-pl/about-axis/history.



monitoringu zwanego „monitorowym”, które formalnie utworzono dopiero w 2016 roku⁶. Skala zjawisk psychofizycznych, procedur więziennych, liczby obserwowanych osadzonych od początku stosowania stałego monitoringu w celach mieszkalnych nastroczała szereg problemów. Już w 2015 roku średnia liczba kamer w jednostce penitencjarnej wynosiła ok 100, zdarzały się jednostki z liczbą kamer powyżej 420⁷.

Cele i unormowania prawne stosowania monitoringu w więzieniach

Przedstawiony rys historyczny wdrażania współczesnego systemu dozoru wizyjnego w zakładach karnych wymaga odwołania się do ustawowego celu jego stosowania, usankcjonowanego w RODO. Bezpośrednią, ustawową przesłanką do zainstalowania kamer w zakładach karnych jest **kodeks karny wykonawczy art. 73a⁸** oraz **ustawa o zasadach zarządzania mieniem państwowym art. 5a⁹**. Kierownicy jednostek penitencjarnych będący administratorami danych powinni z rozwagą podchodzić do pomysłów przetwarzania danych w zakresie innym niż określone w ustawach, gdyż ciąży na nich bezpośrednia odpowiedzialność za łamanie prawa. RODO wprowadziło zasadę niezbędności i ograniczenia celu wraz z koniecznością jego uzasadnienia, co wykluczyło wiele pokus do ponadnormatywnego rozszerzania wykorzystania zgromadzonych danych i domniemyanych potrzeb uzasadnianych zbyt szeroko pojętym bezpieczeństwem. To art. 6 RODO zgodnie z prawem dopuszcza przetwarzanie danych z monitoringu wyłącznie w przypadkach, gdy „(...) e) przetwarzanie **jest niezbędne** do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. A główne

zasady postępowania przy przetwarzaniu danych z monitoringu wyznacza art. 5 ust. 1 RODO, dane te muszą być:

- a) przetwarzane **zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą** (zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość);
- b) **zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami** (ograniczenie celu);
- c) adekwatne, stosowne oraz **ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane** (minimalizacji danych) (...)¹⁰

W przypadku jednostki penitencjarnej istotą jest ściśle określony w kkw cel przetwarzania danych z monitoringu, czyli „**możliwość obserwowania zachowania osadzonych (...)**” i w tym zakresie może być przetwarzany¹¹. Odniesienie się do bezpieczeństwa w p. 5 art. 73a kkw jest związane ze zdefiniowanym monitoringiem obrazu lub dźwięku, który dotyczy **wyłącznie wspomnianego celu obserwowania zachowania osadzonych**. Rozszerzanie zakresu celu stosowania monitoringu np. o nadzór kierownictwa nad jakością wykonywanych zadań przez funkcjonariuszy jest co najmniej nieetyczne¹². Takie zadania kierownictwa wynikają z ich obowiązków poza stosowaniem monitoringu i do realizacji tego zadania nie jest on niezbędny, co zgodnie z RODO wyklucza takie zastosowanie.

Zapewnienie porządku i bezpieczeństwa w jednostce (art. 73a §8) realizowane za pomocą monitoringu (obrazu lub dźwięku) polega **na obserwacji zachowania osadzonych** (art. 73a §2). Sytuacja wystąpienia zdarzenia i przeglądania, w związku z nim, utrwalonego obrazu lub dźwięku, jako materiału dowodowego, jest diametralnie inna od przeglądania utrwalonego monitoringu i szukania momentu, w którym funkcjonariusz wykonał jakieś uchybienie. Niestety w kierownictwie występują przyzwyczajenia do nieetycznych działań i wykorzystania monitoringu do wybiórczego szukania niedociągnięć w wykonywanych zadaniach przez funkcjonariuszy, wywierania presji i karania. Przyczyn takiego stanu rzeczy można doszukiwać się w historycznych uwarunkowaniach pierwszych zastosowań monitoringu w więzieniach w latach 70-tych, które przywołano wyżej w opisie. Było to bezpośrednio związane z panującym wówczas ustrojem PRL, autorytarnym zarządzaniem i totalnością więzienia, jednak jak się okazuje przekonania te przetrwały do dziś.

Skutki pracy „pod okiem kamery”

Współczesny rozwój instytucji państwowych zajmujących się bezpieczeństwem obywateli, wymagający kontroli urzędników, podwładnych napędzany jest postępem technologicznym. Zatem coraz intensywniejszy nadzór stanowi niejako element nowoczesności wdrażanej pod pozorem usprawnienia administracji i tym samym zwiększania bezpieczeństwa spo-

⁶ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2016 r. w sprawie sposobów ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej (Dz.U. 2016 poz. 1804).

⁷ Badania statystyczne, ankiety dotyczące monitoringu w więzieniach, C. Mecwaldowski 5.05.2015 r.

⁸ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. 1997 nr 90 poz. 557).

⁹ Art. 5a ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz.U. 2016, poz. 2259 z późn. zm.).

¹⁰ ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

¹¹ Wskazówki Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych dotyczące wykorzystywania monitoringu, Warszawa, czerwiec 2018, www.uodo.gov.pl.

¹² Regulamin Dyrektora Generalnego SW nr 1/2010 dot. zasad etyki zawodowej, §15 Przełożony powinien dawać podwładnym przykład nienagannego zachowania, w szczególności nie powinien nadużywać stanowiska, funkcji stopnia SW w celu wykorzystania lub poniżenia podległego funkcjonariusza oraz dbać o dobrą atmosferę w pracy i dobre stosunki międzyludzkie w tym przeciwdziałanie praktykom mobbingowym.

teczeństwa. Monitoring nie może być jednak uzasadniany nieadekwatnymi działaniami, niespełniającymi podstawowego kryterium RODO, czyli niezbędności¹³. Globalna skuteczność organizacyjna, pomijająca zasadę proporcjonalności, prawa jednostki traktowana jest jako priorytet, a jej konsekwencje, zwłaszcza psychologiczne są bagatelizowane. Niestety **dane gromadzone do jednego celu mogą być wykorzystane do innych celów i funkcji, które rozszerzają się poza to, co wstępnie było akceptowane społecznie, etycznie i prawnie**. Nie zawsze mechanizmy kontroli są w stanie zapobiec przetwarzaniu w nieetycznym celu co powoduje, że jednostka ginie w konformacji z krzywym zwierciadłem dobra ogółu. Tym bardziej naganne są tak nieetyczne działania, kiedy występują braki etatowe w służbie oraz generowane są duże liczby nadgodzin skutkujące przemęczeniem funkcjonariuszy. Pojawianie się nieetycznych zachowań w związku ze stosowaniem monitoringu wynika także z braku właściwego nadzoru, o czym mowa we wnioskach kontroli Krajowego Mechanizmu Prewencji przy

RPO¹⁴ oraz Najwyższej Izby Kontroli¹⁵. Czy wystarczająco dużo uwagi przykładą się do rozpoznania rzeczywistych przyczyn problemów? Czy stosując tak inwazyjne metody nadzoru jak monitoring wizyjny można oczekiwać, że problemy rozwiążą się same poprzez wywieranie presji na funkcjonariusza? Wszzechobecny monitoring tworzy pozorne poczucie bezpieczeństwa. Niestety obserwacja funkcjonariuszy w trakcie realizowania czynności służbowych może wpływać na dyskomfort w ich pracy i rodzić subiektywne poczucie zagrożenia związanego z nadmierną, a czasami zupełnie niepotrzebną kontrolą.

W rozmowach z funkcjonariuszami pracującymi w bezpośrednim kontakcie z osadzonymi, którzy tak jak osadzeni podlegają nadzorowi wizyjnemu, ujawniły się skrajnie negatywne skutki pracy „w oku kamery” takie jak poczucie ciągłej kontroli przez przełożonych, co wpływa na zmiany w relacji z nimi, wytykanie błędów, które mogą być niezauważone, ale dzięki możliwościom technologicznym stają się wyraziste. Innymi słowy monitoring rodzi konkretne obawy, co do wykorzystania nagrań

¹³ ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

¹⁴ Monitoring wizyjny w miejscach pozbawienia wolności. Raport Krajowego Mechanizmu Prewencji, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Warszawa 2012

¹⁵ Bezpieczeństwo osadzonych, informacja o wynikach kontroli, KPB.430.002.2020 Nr ewid. 52/2020/P/19/040/KPB Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa 18.06.2020.





przeciwko funkcjonariuszom. Niedawno stało się to przyczyną interwencji związku zawodowego¹⁶. Potwierdzają to także badania wskazując, że skutki pracy stale monitorowanej przez kamery można podzielić na społeczne, psychiczne i fizyczne. Relacje społeczne opierają się na zaufaniu, które w przypadku możliwości przeglądania przez przełożonych nagrań z pracy podwładnych nadwyrężają to zaufanie. Psychologicznymi skutkami są utrata prywatności i poczucie inwigilacji, nasilające paranoiczne nastawienie i poczucie nieokreślonego zagrożenia. Z kolei skutki fizyczne odnoszą się do stanowiska obserwatora i dotyczą jego możliwości psychofizycznych, utraty koncentracji uwagi i zmęczenia po zbyt długim czasie pozostawania w czujności¹⁷.

Z ankiet przeprowadzonych do raportu Krajowego Mechanizmu Prewencji w biurze RPO w 2011 roku (podobnie z badań wykonanych w COSSW w Kaliszu w 2015 roku¹⁸) wynikają niepokojące wnioski w 57 jednostkach na 130 funkcjonariuszy realizujący monitoring nie przechodziły żadnych kursów. W 40 przypadkach odbyły się wewnętrzne szkolenia jedynie z technicznej obsługi systemu. **Wnioski o odpowiednie badania predyspozycji¹⁹ oraz natychmiastowe uruchomienie profesjonalnych, specjalistycznych szkoleń zgłaszany jest przez autorów od ponad 5 lat²⁰.**

Zakończenie

Funkcjonariusze dobrze oceniają monitoring, jeżeli to oni sami mogą go stosować wobec osadzonych lub innych funkcjonariuszy (np. odstąpienie od kontroli bezpośredniej skazanego w celi na rzecz monitoringu, obserwowania przez kierownictwo realizacji czynności służbowych podwładnych). Z drugiej strony przyznają, że „kamera widzi mniej” niż funkcjonariusz obserwujący w tym samym miejscu, wskazują także na ograniczenia operatora, że „patrzy, ale nie widzi”, co wynika z naturalnych zjawisk percepcyj-

nych²¹. **Wnioski nasuwają się jednoznacznie – monitoring powinien być w kontroli instrumentem dodatkowym, a nie podstawowym.** Kiedy padają pytania jak funkcjonariuszom pracuje się w oku kamery, oceny są słabe, a sami funkcjonariusze wskazują na niewielki wpływ monitoringu na prawidłowość wykonywanych przez nich zadań²².

Pewną odmianą stosowania stałego systemu dozoru wizyjnego są noszone kamery nasobne. To rozwiązanie od niedawna wpisuje się w cele stosowania monitoringu w zakładach karnych. Daje większe poczucie komfortu, ponieważ stosuje ją sam funkcjonariusz, przy wykonywaniu ściśle określonych zadań. Nie ma poczucie nieustannego, osaczającego go nadzoru, wie w każdej chwili gdzie znajduje się kamera i mikrofon. Interesariuszami bezpośrednimi, czyli osobami zainteresowanymi przebiegiem zarejestrowanego zdarzenia i jego skutkami, które mogą zyskać lub stracić na tym, że przebieg zdarzeń został zarejestrowany przez kamerę, mogą być w szczególności osoby biorące udział w zdarzeniu funkcjonariusze i osoby, wobec których podjęto czynności służbowe, a także rodzina osadzonego, która po pierwsze chce się dowiedzieć, jak doszło do zdarzenia, a po wtóre chce skonfrontować oficjalną wersję zdarzeń z rzeczywistością. W przypadku właściwej reakcji stróża prawa i jego współpracowników oraz prawidłowego działania zapis z monitoringu może świadczyć na jego korzyść i stanowić korzystny (a czasami przesądzający) dowód w sprawie. Oczywiście w przypadku zaniechań, niefrasobliwości, czy celowego działania udaremniającego realizację zadań służbowych niewątpliwie przyczyni się do zauważenia, napiętnowania i ewentualnego wyeliminowania funkcjonariusza niespełniającego elementarnych standardów pracownika więziennictwa²³.

Innymi słowy **stosowanie monitoringu i procedur związanych z rejestrowaniem i przechowywaniem zapisów utrwalających działania funkcjonariuszy w trakcie wykonywania czynności służbowych może znaleźć uzasadnienie, ale wymaga precyzyjnego określenia tego celu i zasad w ustawie.** Wzmocnieniu powinien także ulec nadzór nad takim wykorzystaniem monitoringu, żeby wykluczyć pokusę nieetycznego przekroczenia uprawnień. Wszystko to może przyczyni się do zwiększenia zaufania społeczeństwa do instytucji państwowych, a samych funkcjonariuszy zmobilizuje do trzymania się zasad etycznych i procedur prawnych.

²¹ C. Mecwaldowski, R. Poklek, Psychologiczne i techniczne aspekty stanowiska obserwatora dozoru wizyjnego. Wrażenia i spostrzeganie cz.1 i Percepcja i uwaga w pracy obserwatora cz. 2. SEC&AS 1/2019 i 2/2019.

²² Monitoring wizyjny w miejscach pozbawienia wolności. Raport Krajowego Mechanizmu Prewencji, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Warszawa 2012.

²³ R. Poklek, C. Mecwaldowski, Psychologiczne i ochronne aspekty stosowania kamer noszonych przez funkcjonariuszy Służby Więziennej, OiB 1/2018.

¹⁶ Monitoring „narzędziem represji” w Służbie Więziennej? www.nszzfiipw.org.pl/monitoring-narzedziem-represji-w-sluzbie-wieziennej.html 30.10.2020 r. Dłotycki pisma Przewodniczącego Zarządu Głównego NSZZ FiPW do Dyrektora Generalnego SW, w sprawie doprecyzowania celowości przeprowadzania przez przełożonych czynności sprawdzających.

¹⁷ R. Poklek, *Wpływ nowoczesnych technologii na psychospołeczne funkcjonowanie personelu więziennego*, [w:] *Kierunki zmian organizacyjno-technicznych w Służbie Więziennej*, (red.) A. Misiuk, M. Kalaman, Warszawa Difin, 2006.

¹⁸ Badania statystyczne, ankiety dotyczące monitoringu w więzieniach, C. Mecwaldowski 5.05.2015 r.

¹⁹ R. Poklek, C. Mecwaldowski, Video surveillance of prisoners in Polish Prison Service. Observer's perspective" IOSR-JHSS vol. 23 issue 2, ver.3, February 2018.

²⁰ C. Mecwaldowski, Kompetencje operatora w systemie monitoringu wizyjnego, SEC&AS, 4/2017.

kpt. mgr inż. Cezary Mecwaldowski

Wykładowca zakładu szkolenia ochronnego w Centralnym Ośrodku Szkolenia Służby Więziennej w Kulach.

dr Robert Poklek

Psycholog, adiunkt na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym w Kaliszu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Narzędzia wspomagające organizację i automatyzację zabezpieczeń oraz reagowania na zdarzenia

Zapewnienie bezpieczeństwa informacji w organizacjach to w dzisiejszych, dynamicznych czasach skomplikowane wyzwanie. Każda osoba zajmująca się tym zagadnieniem poszukuje rozwiązań, narzędzi i aplikacji, które zapewnią wysoki poziom bezpieczeństwa IT angażując przy tym niskie koszty.

Poszukując odpowiednich platform bezpieczeństwa warto skorzystać z otwartego oprogramowania. Rozwiązania typu Open Source stale rozwijają się, gdyż tworzone są przez praktyków, którzy tworzą je by rozwiązać problemy pojawiające się w ich pracy, często pasjonatów kreujących społeczności skupione wokół tychże platform. Społeczność skupiona wokół danej platformy, której członkowie nie dość, że bezinteresownie pomagają rozwiązać ewentualne problemy pojawiające się przy wdrożeniu, to jeszcze tworzą dodatkowe moduły lub nowe funkcjonalności. Otwartość kodu aplikacji Open Source to kolejny ważny czynnik – można zweryfikować bezpieczeństwo kodu i wykorzystanych do jego budowy bibliotek, można też przebudować aplikację do sztywej na miarę naszych indywidualnych potrzeb. Co prawda oznacza to, że pomimo zerowego kosztu nabycia oprogramowania, należy liczyć się z kosztami wdrożenia i późniejszym rozwojem. Platformy tego typu wymagają stałego wsparcia technicznego a do wdrożenia ich potrzebujemy wiedzy technicznej na odpowiednim poziomie, jednakże możliwości rozwoju jakie oferuje otwarte oprogramowanie są niemal nieograniczone.

Wszystkie przedstawione narzędzia są darmowe, dystrybuowane jako oprogramowanie Open Source na licencji GPL. W prace nad nimi zaangażowane są różne poważne organizacje i instytucje NATO, CERT EU, CERT FR, CERT LU, CERT DE, a także polski NASK. Są to dojrzałe aplikacje, na bieżąco aktualizowane i rozwijane. Dzięki dobrej dokumentacji oraz dużej społeczności zgromadzonej wokół tych platform, a także opracowanym skryptom automatyzującym instalację, ich wdrożenie nie jest trudne.

Platformy te pracują i na co dzień wspomagają analizę zagrożeń cyberbezpieczeństwa w Służbie Więziennej.

Pojęcie Cyber Threat Intelligence

Jedna z najkrótszych definicji (przez analogię do business intelligence) to proces przekształcania danych o zagrożeniach cybernetycznych w informację (dane w określonym kontekście), a informacji w wiedzę.

- Wewnętrzne – wszystkie informacje zbierane wewnątrz organizacji. Firewallle, systemy zapobiegania włamaniom (IPS), systemy zabezpieczeń, antywirusy.
- Społecznościowe – każda społeczność, relacje zaufania i wspólne interesy, nieformalna grupa np. zrzeszenie wyższych uczelni.

- Zewnętrzne – wszystkie informacje zdobywane spoza własnej organizacji lub zaufanych partnerów.
 - źródła publiczne – dostępne dla każdego i zwykle bezpłatne. (CVE, CPE, CVSS, NVD, CVSS, OTX, ET, malshare, abuse...)
 - Źródła zamknięte udostępniających adresy IP, domeny skróty niebezpiecznych plików, w różnych formatach, często po uprzedniej rejestracji

Warto zauważyć, że skuteczne budowanie zdolności rozpoznania zagrożeń nie może ograniczać się do wewnętrznych zasobów organizacji i własnych doświadczeń (przejście z modelu wiedzy koniecznej – „Need to Know” do potrzeby współdzielenia wiedzy „Need to Share” lub „Sharing is Caring”). Jako, że współpraca jest kluczem do cyberbezpieczeństwa, dobrze, jeśli kluczowe informacje o zagrożeniach wraz z przypisanymi im atrybutami znajdują się na dedykowanych platformach, takich jak np. MISP, a ich dalsze badanie i opracowywanie będzie odbywać się za pomocą rozwiązania takiego jak TheHive.

MISP – Gromadzenie i wymiana wiedzy

Platforma wymiany informacji o zagrożeniach MISP jest bezpłatnym i otwartym oprogramowaniem umożliwiającym wymianę informacji dotyczących wskaźników zagrożeń i cyberbezpieczeństwa. Opracowywana jako program opensource przez grupę programistów z CIRCL (CERT z Luksemburga), a także Belgian Defence and NATO NCIRC

Platforma (MISP) wykorzystywana jest przez wiele organizacji, umożliwia wymianę informacji dotyczących złośliwego oprogramowania, ich wskaźników, a także automatycznej korelacji posiadanych danych. Użytkownicy MISP korzystają ze wspólnej wiedzy na temat istniejącego złośliwego oprogramowania lub zagrożeń. Celem tej platformy jest pomaganie w przeciwdziałaniu ukierunkowanym atakom oraz pomoc w ich wykrywaniu, jak również wymiana informacji o zagrożeniach, oszustwach finansowych, lukach w zabezpieczeniach, a nawet informacji o zwalczaniu terroryzmu. Użytkownicy MISP czerpią korzyści ze wspólnej wiedzy na temat istniejącego złośliwego oprogramowania lub zagrożeń. Tę wiedzę mogą później wykorzystać podczas badań nad zagrożeniem bezpieczeństwa i analizy zagrożeń, wiedza ta może być automatycznie wymieniana i synchronizowana pomiędzy organizacjami i społecznościami za zachowaniem zasad poufności TLP.

Podstawowe cechy MISP

- Zbieranie, przechowywanie, dystrybucja i udostępnianie wskaźników zagrożenia bezpieczeństwa cybernetycznego.
- Analiza na temat incydentów związanych z bezpieczeństwem cybernetycznym i analiza złośliwego oprogramowania.

- Łatwe do wyszukiwania repozytorium z wielokierunkowym mechanizmem dzielenia się informacjami.
- Zaawansowana automatyzacja przy eksporcie i imporcie danych i łączeniu się z innymi systemami.
- Główny cel to przyspieszenie wykrywania incydentów bezpieczeństwa, które nie mają jeszcze zdefiniowanych sygnałów lub wyrafinowanych ataków APT

MISP jest głównym narzędziem wielu służb i organizacji zajmujących się cyberbezpieczeństwem (także w Polsce), jest współfinansowany przez Unię Europejską i polecany przez ENISA.

THEHIVE – Zarządzanie incydentami

TheHive jest skalowalnym, darmowym rozwiązaniem o otwartym kodzie źródłowym, zaprojektowanym w celu ułatwienia pracy SOC, CSIRT, CERT i każdemu kto zajmuje się bezpieczeństwem informacji lub incydentami związanymi z bezpieczeństwem, które wymagają szybkiego zbadania i działania. Z powodzeniem można użyć TheHIVE jako narzędzia do obsługi incydentów zgodnie z Ustawą o Krajowym Systemie Cyberbezpieczeństwa. Jednym z autorów THE HIVE jest obecny szef CERT-EU.

Współpraca

Współpraca to podstawa TheHive. Wielu analityków może pracować nad tym samym przypadkiem jednocześnie. Na przykład, jeden analityk może zajmować się analizą złośliwego oprogramowania, podczas gdy inny może pracować nad śledzeniem aktywności wskaźnikami C&C na logach proxy, gdy tylko wskaźniki kompromitacji (IOC) zostaną dodane przez ich współpracowników, dzięki zastosowanemu w aplikacji strumieniowi podobnemu do Twittera, który informuje o tym wszystkich. Aktualnie jest analizowane w czasie rzeczywistym).

Opracowanie

W obrębie TheHive, każde dochodzenie odpowiada jednej sprawie. Sprawy mogą być tworzone od podstaw, a zadania dodawane w trakcie prac i wysyłane do (lub odbierane przez) dostępnych analityków. Mogą być one również tworzone przy użyciu gotowych szablonów z odpowiednimi metrykami, aby usprawnić działania zespołu, identyfikować typy dochodzeń, które zajmują dużo czasu i starać się zautomatyzować żmudne zadania.

Każde zadanie może mieć wiele dzienników pracy, w których analitycy mogą opisywać, co robią, jaki był wynik, dołączać dowody lub godne uwagi pliki, itp.

Analiza

Do każdego tworzonego przypadku można dodać jeden lub setki obserwowanych obiektów. Można również utworzyć przypadek z wydarzenia MISP. TheHive będzie automatycznie identyfikował nowe atrybuty, które były już widziane w poprzednich przypadkach.

Obserwowane obiekty mogą być również powiązane z TLP i ich źródłem (za pomocą znaczników). Można również łatwo oznaczyć obserwowane obiekty jako IOCs i wyizolować je za pomocą zapytania wyszukiwawczego oraz wyeksportować je do wyszukiwania w innych narzędziach do zarządzania bezpieczeństwem.

TheHive jest również wyposażony w silnik analityczny CORTEX. Analizatory mogą być napisane w dowolnym języku programowania obsługiwany przez Linuksa, takim jak Python lub Ruby, aby zautomatyzować analizę obserwowalną: geolokalizację, odnośniki VirusTotal, odnośniki pDNS, parsowanie wiadomości Outlook'a, odnośniki typu threat feed, itd. Analizatory zachowują się zgodnie z TLP. Na przykład, plik dodany jako obserwowalny może być przestany do VirusTotal, jeśli powiązany z nim TLP jest BIAŁY lub ZIELONY. Jeśli jest to AMBER, jego hash jest obliczany i przesyłany do VT, ale nie do pliku. Jeśli jest CZERWONY, nie jest wykonywane żadne wyszukiwanie VT.

Narzędziem, które powstało do opracowywania wskaźników zagrożeń dla TheHive jest Cortex.

CORTEX – Analiza i wzbogacanie danych

Cortex próbuje rozwiązać powszechny problem często spotykany przez SOC, CSIRT i badaczy bezpieczeństwa w ramach wywiadu o zagrożeniach, kryminalistyki cyfrowej i reagowania na incydenty: jak analizować zgromadzone przez nich wskaźniki kompromitacji, często w dużej skali, poprzez zapytanie w jednym narzędziu zamiast w kilkunastu?

Cortex, otwarte i wolne oprogramowanie, zostało stworzone przez TheHive Project właśnie w tym celu. Zaobserwowane obiekty, takie jak adresy IP i e-maile, adresy URL, nazwy domen, pliki lub skróty hash, mogą być analizowane jeden po drugim lub w trybie zbiorczym za pomocą interfejsu WWW. Analitycy mogą również zautomatyzować te operacje dzięki interfejsowi Cortex REST API.

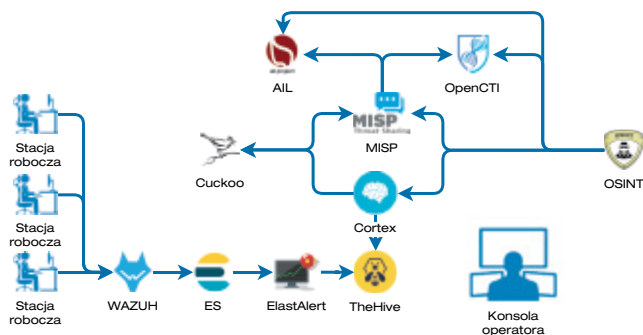
Korzystając z Cortex, nie ma potrzeby przepisywania za każdym razem, gdy chcemy skorzystać z usługi lub narzędzia do analizy atrybutów i pomóc w zbadaniu danego przypadku. Cortex obecnie wspiera ponad 100 zewnętrznych analizatorów.

Cortex i TheHive

Wraz z MISP, Cortex jest idealnym towarzyszem dla TheHive. TheHive pozwala analizować dziesiątki lub setki obserwowanych obiektów za pomocą kilku kliknięć, wykorzystując jeden lub kilka przypadków Cortex, w zależności od potrzeb OPSEC i wymagań wydajnościowych. Co więcej, TheHive jest wyposażony w silnik szablonów raportów, który pozwala dostosować wydajność analizatorów Cortex do własnych upodobań, zamiast tworzyć własne parsery JSON dla wydajności Cortex.

OPEN CTI – wizualizacja i klasyfikowanie

OpenCTI jest platformą open source pozwalającą organizacjom na zarządzanie swoją wiedzą i obserwacjami dotyczącymi zagrożeń cybernetycznych. Została ona stworzona przez pracowników Francuskiego CERT w celu uporządkowania, przechowywania, organizowania i wizualizacji technicznych i nietechnicznych informacji o zagrożeniach cybernetycznych. Dane są uporządkowane przy użyciu schematu wiedzy opartego na standardach STIX2. Celem było stworzenie kompleksowego narzędzia pozwalającego użytkownikom na zintegrowanie informacji technicznych (takich jak TTP i wskaźniki obserwacyjne) z informacjami nietechnicznymi (takimi jak sugerowana atrybucja, wiktymologia, sektor działalności i lokalizacja), przy jednoczesnym powiązaniu każdej informacji z jej podstawowym źródłem (raport, zdarzenie MISP itp.) oraz zapewnieniu takich cech, jak powiąza-



Rys. 1.

nia między każdą informacją, datami pierwszego i ostatniego widzialnego zdarzenia, poziomami ufności i polami opisu. Narzędzie jest w stanie wykorzystać framework MITRE ATT&CK aby pomóc uporządkować dane. Użytkownik może również zdecydować się na wdrożenie własnych zbiorów danych oraz korzystać z dużego katalogu wtyczek.

Po zintegrowaniu danych z OpenCTI przez analityków, nowe relacje można korelować i wywnioskować z już istniejących, tak aby ułatwić zrozumienie i przedstawienie tych informacji. Pozwala to użytkownikowi na wydobycie i wykorzystanie znaczącej wiedzy z surowych danych.

OpenCTI pozwala nie tylko na import, ale także eksport danych w różnych formatach (pakiety CSV, STIX2, itp.). Wtyczki są obecnie opracowywane w celu przyspieszenia interakcji pomiędzy narzędziem a innymi platformami. W raporcie z 2020 Europejskiej agencji ds. cyberbezpieczeństwa platforma OPENCTI jest wymieniona jako jedno z polecanych narzędzi do zarządzania bezpieczeństwem informacji.

Inne narzędzia wspomagające cyberbezpieczeństwo

CUCKOO

Warto także wdrożyć kontrolowane środowisko do uruchamiania (detonacji) podejrzanych próbek oprogramowania malware w ściśle kontrolowanym i monitorowanym środowisku maszyn wirtualnych, odpowiadających systemom zainstalowanym w służbie – takim rozwiązaniem jest CUCKOO. Próbkę można sprawdzać na kilku systemach operacyjnych (Windows, Linux, Android) z różnymi konfiguracjami sieciowymi (VPN, „DirtyLine”, TOR albo NetSim). Analizie poddawane są rzuty pamięci, uruchamiane wywołania systemowe i biblioteki, tworzone i pobierane pliki, rozszywany jest cały ruch sieciowy.

WAZUH

Potrzebnym i ciekawym narzędziem jest platforma Wazuh – zapewniająca rozwiązanie zabezpieczające zdolne do monitorowania infrastruktury w organizacji, wykrywania zagrożeń, prób włamań, anomalii systemowych, źle skonfigurowanych aplikacji i nieautoryzowanych działań użytkownika. Zapewnia również ramy reagowania na incydenty i zgodności z przepisami. Wazuh składa się z agenta bezpieczeństwa punktów końcowych, wdrożonego na monitorowanych systemach oraz serwera zarządzania, który zbiera i analizuje dane zebrane przez agentów. Lekki agent Wazuh jest przeznaczony do wykonywania wielu zadań

w celu wykrywania zagrożeń i w razie potrzeby, wyzwalania automatycznych odpowiedzi. System może też monitorować i reagować na dane z dzienników syslog lub dziennika zdarzeń systemu Windows. Może działać na wielu różnych platformach, w tym Windows, Linux, MacOS, AIX, Solaris i HP-UX. Przeglądarkowy interfejs użytkownika Wazuh zawiera gotowe pulpity nawigacyjne dla zdarzeń bezpieczeństwa, zgodności z regulacjami (np. PCI DSS, RODO, CIS, NIST, planowany ISO27k), wykryte podatne aplikacje (porównując ze stale aktualizowanymi bazami CVE), monitorowanie integralności plików, ocenę konfiguracji, zdarzenia dotyczące bezpieczeństwa, monitorowanie infrastruktury chmury i inne.

Za pomocą aplikacji ElastAlert Wazuh potrafi automatycznie zgłaszać incydenty do TheHive.

AIL

AIL to modułowa platforma do analizy potencjalnych wycieków informacji z niestrukturalnych źródeł danych, takich jak posty z pastebin i podobnych usług lub innych strumieni danych. Potrafi także skanować i przeszukiwać informacje w sieci Darknet czy publikowane na Twitterze. Struktura AIL jest elastyczna i można ją rozszerzyć, aby obsługiwać inne funkcje do wydobywania lub przetwarzania poufnych informacji (np. zapobieganie wyciekom danych). Każdy potencjalny wyciek raportuje do systemu MISP.

Krok dalej w kierunku SOAR

Dzięki integracji powyższych systemów można stworzyć platformę typu SOAR – do orkiestracji i automatyzacji bezpieczeństwa oraz odpowiedzi na incydent (SOAR – Security Orchestration, Automation and Response). Gartner definiuje SOAR jako technologię umożliwiającą organizacjom zbieranie danych i alertów bezpieczeństwa z różnych źródeł. SOAR zapewnia przeprowadzanie analizy incydentów oraz ich sortowanie i kategoryzację, łączy wykorzystanie możliwości czynnika ludzkiego z maszynowym, pozwala wspólnie definiować, priorytetyzować i sterować procesami reagowania na incydenty w przepływie pracy

Jedną z propozycji próby stworzenia systemu SOAR przedstawiono rysunku 1.

Podsumowanie

Powyższe przykłady stanowią zaledwie garstkę dostępnych darmowych narzędzi do zapewnienia cyberbezpieczeństwa. Żadnej organizacji nie zaszkodzi wprowadzenie jednego lub więcej takich rozwiązań w celu zapoznania się i przetestowania. Tym bardziej, że wpłynie to znacznie na poziom oszczędności w organizacji. Nawet jeśli planowane jest wdrożenie oprogramowania komercyjnego warto zapoznać się z obowiązującymi standardami. Warto też porównać funkcje oferowane przez darmowe i płatne narzędzia, by zastanowić się, czy przypadkiem nie należałoby oczekiwać czegoś więcej od rozwiązań premium, oferowanych przez regularnych dostawców.

mjr Grzegorz Data

specjalista ds. informatyki i łączności

Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Rzeszowie

Pierwsza publiczna uczelnia kształcąca przyszłą kadrę polskiego więziennictwa



Wyższa Szkoła Kryminologii i Penitencjarystyki w Warszawie jest pierwszą w ponad 100 letniej historii polskiego więziennictwa uczelnią publiczną służb państwowych, powołaną przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Oprócz działalności dydaktycznej Uczelnia prowadzi badania naukowe w zakresie szeroko rozumianych zagadnień związanych z penitencjarystką, kryminologią. W zakresie działalności naukowej Uczelni znajdują się między innymi kwestie związane z resocjalizacją osób skazanych, readaptacją i reintegracją społeczną byłych więźniów, przeciwdziałaniem przemoc, profilaktyką uzależnień oraz szeroko rozumianym bezpieczeństwem publicznym.

Jednym z proponowanych kierunków studiów, w ramach oferty edukacyjnej Wyższej Szkoły Kryminologii i Penitencjarystyki w Warszawie – jest Penitencjarystyka. Kierunek skierowany jest do osób zainteresowanych zdobywaniem wiedzy związanej z obszarem bezpieczeństwa społecznego, resocjalizacji, readaptacji społecznej osadzonych oraz zagadnieniami związanym z profilaktyką społeczną. Zadaniem studiów jest przekazanie studentom wiedzy praktycznej i teoretycznej w szerokim zakresie, zorientowanej na przygotowanie absolwentów do wykonywania konkretnie sprofilowanych ról zawodowych oraz wiedzy akademickiej korespondującej z problematyką, rozumieniem i refleksją nad zagadnieniami stanowiącymi przedmiot Penitencjarystyki.

Oferta edukacyjna w roku akademickim 2021/2022 skierowana jest do absolwentów szkół średnich zainteresowanych zdobywaniem wiedzy związanej z obszarem bezpieczeństwa społecznego, resocjalizacji, readaptacji społecznej osadzonych oraz zagadnieniami związanymi z profilaktyką społeczną. Na studia

stacjonarne pierwszego stopnia na kierunku Penitencjarystyka dla kandydatów na funkcjonariuszy Służby Więziennej w służbie kandydackiej są przyjmowane osoby, które m.in. posiadają obywatelstwo polskie, uregulowany stosunek do służby wojskowej, korzystają z pełni praw publicznych oraz nie były skazane prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo. W czasie trwania studiów (w służbie kandydackiej) studenci są skoszarowani, a Uczelnia zapewnia im bezpłatne wyżywienie, zakwaterowanie i umundurowanie. Studenci otrzymują również uposażenie, którego wysokość uzależniona jest od posiadanego stopnia SW.

Studia stacjonarne I stopnia w służbie kandydackiej będą kończyły się egzaminem licencyjnym i możliwością przystąpienia do egzaminu na pierwszy stopień w korpusie chorążych. Absolwenci otrzymają dyplom – tytuł licencjata oraz akt nadania stopnia młodszego chorążego Służby Więziennej.

Planowane do realizacji studia stacjonarne II stopnia w służbie kandydackiej będą kończyły się egzaminem magisterskim i możliwością przystąpienia do egzaminu na pierwszy stopień w korpusie oficerskim. Absolwenci otrzymają dyplom – tytuł magistra oraz akt nadania stopnia podporucznika Służby Więziennej. Wszystkim absolwentom studiów stacjonarnych I stopnia (w służbie kandydackiej) dajemy gwarancję zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej na terenie całej Polski.



www.wskip.edu.pl



Bezpieczne zarządzanie więzieniem od codzienności do innowacyjności

W dobie szybkiego rozwoju elektronicznego, teleinformatycznego oraz mechatroniki konieczne jest wdrażanie innowacyjnych rozwiązań do lepszego i sprawniejszego funkcjonowania jednostek Służby Więziennej. Wyzwaniem dla zarządzających jest postępowa świadomość, wizja właściwego zastosowania nowinek technicznych, przeniesienie innowacji na grunt jednostki. To postawa innowacyjna pozwala zauważać możliwości zastąpienia dotychczasowych rozwiązań nowocześniejszymi.

Wiedza, doświadczenie, kompetencje...

Znajomość dyscypliny i mechanizmów zarządzania obok zagadnień penitencjarnych i prawnych stanowi zasadniczą wiedzę umożliwiającą kierowanie jednostką penitencjarną. Aktualnie jest to warunek konieczny, ale nie wystarczający. Światły kierownik jednostki organizacyjnej posiada ponadto odpowiednią wiedzę z zakresu poszczególnych służb i procesów, które funkcjonują w obiekcie penitencjarnym. Mając na względzie misję aresztów śledczych i zakładów karnych czołowym zagadnieniem jest także bezpieczeństwo. Ściślej ujmując jego zapewnienie i kształtowanie w zmieniającej się rzeczywistości. Kompetencje do kierowania jednostką penitencjarną w praktyce utożsamiają następujące filary:

- Posiadanie niezbędnej wiedzy z zakresu zarządzania, prawa, bezpieczeństwa oraz dziedzin związanych z funkcjonowaniem jednostki.
- Doświadczenie zbudowane na wieloletnim obserwowaniu, a nade wszystko faktycznym uczestniczeniu w funkcjonowaniu jednostki organizacyjnej, ale także instytucji nadrzędnych.
- Dysponowanie umiejętnościami i cechami, które umożliwiają połączenie posiadanej wiedzy i doświadczenia oraz wykorzystanie ich w podejmowanych decyzjach.
- Zaangażowanie i otwartość zapewniające potencjał do kierowania i dynamicznego rozwoju podległych zasobów.

Ostatni filar umożliwia innowacyjne podejście w kreowaniu więziennej rzeczywistości w odniesieniu do zasobów ludzkich, procesów mających miejsce w jednostce penitencjarnej, ale przede wszystkim w rozwiązaniach systemowych. W dobie szybkiego rozwoju elektronicznego, teleinformatycznego oraz mechatroniki konieczne jest wdrażanie innowacyjnych rozwiązań do lepszego i sprawniejszego funkcjonowania jednostek Służby Więziennej.

Od teorii do praktyki...

Wiedza, umiejętności, doświadczenie – wszystko to potrzebne, ale jak wygląda w praktyce? Rzeczywistość więzienna jest szczegółowo regulowana przepisami i zasadami, a także możliwościami finansowymi i procesem decyzyjnym. Więziennictwo stanowi organizację, która poddawana jest codziennym zdarzeniom i zmianom, które występują zarówno wewnątrz organizacji, jak i powodowane są poza nią. Oznacza to, że kierujący jednostką penitencjarną musi dobrze znać realia, w jakich może się poruszać. Powszechnie znanym banałem jest stwierdzenie, że każda jednostka organizacyjna posiada własną, niepowtarzalną specyfikę. Tak jest i to w jednej organizacji, w której obowiązują te same ramy prawne i centralne zarządzanie. Różnice wynikają z przeznaczenia jednostek, ich typu i rodzaju, architektury, sposobu funkcjonowania, położenia, populacji osadzonych, podejścia kadry czy wreszcie sposobu kierowania i nadzoru. Właśnie w ramach specyfiki każdej jednostki, obowiązujących norm i zasad, dostępnych środków i zasobów, pod czujnym nadzorem wyższych przełożonych kadra kierownicza zarządza i podejmuje decyzje. Właściwość tych decyzji przekłada się bezpośrednio na poprawne, bezpieczne i racjonalne funkcjonowanie jednostki.

Za więziennymi murami...

Choć zarządzanie ma strategiczny wpływ na bezpieczeństwo, to jest ono kształtowane przez wiele elementów i czynników. Realizowane jest za pomocą zasobu kadrowego – funkcjonariuszy i pracowników, ale także poprzez ochronę fizyczną, rozwiązania konstrukcyjne, architektoniczne oraz rozwiązania systemowe, elektroniczne, a także proceduralne i organizacyjne. Rozważając rozwiązania wspomagające realizację bezpieczeństwa wewnętrznego jednostki penitencjarnej, nie sposób nie skupić się na rozwiązaniach techniczno-ochronnych, zabezpieczeniach elektronicznych, nowoczesnych urządzeniach elektronicznych czy zintegrowanych systemach informatycznych. W szczególności tradycyjny osobisty nadzór wielu funkcjonariuszy, obejmujący konkretny teren, sukcesywnie i nieodwracalnie zmienia się w lepiej zorganizowany nadzór, z wykorzystaniem systemów umożliwiających sprawowanie nadzoru wielu miejsc w tym samym lub zbliżonym czasie. W swojej codziennej służbie funkcjo-



nariusze wykorzystują następujące systemy wspomagające ich pracę, poprawiając zarazem bezpieczeństwo jednostki:

- Systemy monitoringu umożliwiające bieżącą obserwację rozległego terenu, strategicznych miejsc, zachowania osadzonych, cel i pomieszczeń, niezależnie od czasu, oświetlenia, pogody czy temperatury. Ponadto, monitoring stanowi istotny element nadzoru, a dzięki rejestracji zapewnia obiektywny i niepodważalny dowód w przypadku wystąpienia niebezpiecznych zdarzeń.
- Systemy zabezpieczeń elektronicznych oparte na barierach mikrofalowych i podczerwonych, czujkach ruchu, matach alarmowych, przewodach i czujkach sejsmicznych – zapewniają wzbudzenie alarmu w przypadku pojawienia się intruzów lub osób nieuprawnionych.
- Systemy sygnalizacji włamania i napadu, które dodatkowo powiadamiają o sytuacji zagrożenia dla bezpieczeństwa osób lub mienia.
- Systemy kontroli dostępu, depozytory kluczy, systemy elektronicznego sterowania przejściami wykorzystujące elektrozamki, czytniki, karty elektroniczne, zapewniają bezpieczeństwo w zakresie przemieszczania się po obiektach i dostęp do pomieszczeń.
- Systemy łączności i komunikacji, które obejmują cyfrową łączność bezprzewodową, umożliwiającą szybką i bezpieczną komunikację pomiędzy funkcjonariuszami w jednostce macierzystej lub komunikację z inną jednostką, telefonię przewodową VoIP, informatyczny system powiadamiania pracowników i funkcjonariuszy, komunikator informatyczny i mobilny.
- Podręczne i stacjonarne urządzenia do wykrywania niedozwolonych przedmiotów, kontroli osób, przesyłek, przed-

miotów i pojazdów, urządzeń do wykrywania telefonów i środków łączności.

- Systemy wideokonferencyjne dla funkcjonariuszy i pracowników oraz zestawy do komunikacji zdalnej dla osadzonych.
- Systemy kontroli rozmów telefonicznych osadzonych

Mnogość rozwiązań wspomaga funkcjonariuszy przy realizacji ich obowiązków, ale także pozwala znacznie lepiej sprawować nadzór oraz skutecznie i szybko reagować na występujące zdarzenia niepożądane.

Klucz do przyszłości...

Powszechnie znanym symbolem więzienia są kraty i klucz. Ich historyczne umocowanie ma dzisiaj dodatkowe znaczenie. Mogą być znacznikiem zmiany aresztów śledczych i zakładów karnych w szybko postępującej rzeczywistości. Ostatnie 30 lat spowodowało przejście od mechanicznych zamków otwieranych kluczem, obserwacji i nadzoru osobistego funkcjonariusza do aktualnych centrów monitoringu i sterowania. Klucz nadal pełni swoją rolę, ale często jest wspomagany elektronicznymi rozwiązaniami wspomagającymi funkcjonariusza. Z pewnością nie jest to apogeum rozwoju dziedzin związanych z elektroniką czy komunikacją. Jest niemal pewne, że rozwój ten dopiero się rozpędza, a jego efekty i rozwiązania to nie kwestia wyobraźni tylko kwestia czasu. Zabezpieczenia biometryczne, inteligentne systemy rozpoznające osoby, ale także ich zachowanie, systemy monitorujące funkcje życiowe i uruchamiające właściwe procedury, komunikacja i sterowanie głosem, gestem – to już nie są wyobrażenia na pograniczu science fiction, a dostępne rozwiązania. Ich udział w funkcjonowaniu jednostek Służby Więziennej już się zaczął i będzie kontynuowany. Dylematu nie może już

stanowić decyzja o korzystaniu z nowoczesnych rozwiązań. Wyzwaniem dla zarządzających jest postępową świadomość, wizja właściwego zastosowania nowinek technicznych, przeniesienie innowacji na grunt jednostki. Ponadto, nowatorskie podejście nie kończy się na wdrożeniu określonego systemu bezpieczeństwa czy komunikacji. To postawa innowacyjna pozwala zauważać możliwości zastąpienia dotychczasowych rozwiązań nowocześniejszymi.

A może digitalizacja...

Zadaniem realizowanym od długiego czasu w jednostkach podstawowych Służby Więziennej jest zapoznavanie osadzonych z dokumentacją sądową – najczęściej aktami sprawy, w której osadzeni uczestniczą. Kwestia zapoznavania z aktami, w tym zapoznavania osób pozbawionych wolności jest szczegółowo uregulowana w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. 2019 poz. 1141). Zgodnie z przepisami, przeglądanie akt w zakładzie karnym lub areszcie śledczym odbywa się w oddzielnym pomieszczeniu pod nadzorem funkcjonariusza Służby Więziennej. W praktyce do jednostki dostarczane są wielotomowe akta, z którymi należy w określonym, nieodległym czasie zapoznać osadzonego. Wymaga to bezpośredniego nadzoru funkcjonariusza dedykowanego do tej czynności przez wiele godzin, a nawet dni. Zadania nie ułatwia często opieszale podejście samego osadzonego. Czynność funkcjonariusza polega na przeglądaniu się osadzonemu i jego zachowaniu oraz ochronie dokumentacji. Umieszczenie osadzonego w oddzielnym pomieszczeniu nie może uniemożliwić mu korzystania z innych uprawnień jak rozmowa telefoniczna, spacer, zajęcia KO, posługa religijna, posiłki – realizowanych w jednostkach w sposób zaplanowany. Rozwiązaniem problematycznego zagadnienia może być digitalizowanie dokumentacji, z którą osadzony ma się zapoznać i przekazywanie jej bezpieczną drogą elektroniczną. Następnie przekazywanie jej osadzonemu w postaci dedykowanego urządzenia umożliwiającego jedynie odczyt dokumentacji. Korzyści byłyby trójstronne. Sąd szybko i sprawnie mógłby zrealizować potrzebę zapoznania osadzonego z aktami bez ich wydawania, wykluczając ryzyko zagubienia lub zniszczenia dokumentacji. Jednostka penitencjarna może angażować funkcjonariuszy do bardziej odpowiedzialnych i strategicznych zadań, nie generując tym nadgodzin, a także minimalizując ryzyko niepełnego lub pozaterminowego zapoznania osadzonego z aktami lub ich zniszczenia. Osadzony mógłby zapoznawać się z przekazaną dokumentacją w dogodnym dla siebie czasie i tempie, nawet w zajmowanej celi mieszkalnej.

Telefony, telefony...

Innym zadaniem, z którym wspólnie, choć w różny sposób, borykają się areszty śledcze i zakłady karne, są rozmowy telefoniczne osadzonych. Obowiązek lub możliwość kontroli rozmów telefonicznych wynika z zapisów ustawy Kodeks Karny Wykonawczy, a szczegółowo określają przepisy organizacyjno-porządkowe. W praktyce, kontrola rozmów telefonicznych osadzonych, weryfikacja wybieranego numeru, powoduje osobiste zaangażowanie funkcjonariusza oraz konieczność jego interwencji, także w kwestii przedłużania czasu trwania rozmów. Złożoność zagadnienia nie dotyczy jednak wyłącznie kontroli rozmów. Różnorodność operatorów dostępnych w danym regionie, powoduje inne

warunki korzystania z łączności telefonicznej przez osadzonych w poszczególnych jednostkach. Także powszechność usługi telefonicznej oraz serwis są bardzo istotne dla zapewnienia osadzonemu ustawowego uprawnienia. Rozwiązaniem wielu problemów związanych z telefonowaniem osadzonych jest jednolity system telefonii dla osadzonych, który umożliwi korzystanie we wszystkich jednostkach z identycznych warunków rynkowych, ustawiania białych i czarnych list dostępnych numerów telefonów, systemowym zarządzaniem czasem rozmów, kontroli zdalnej, nowoczesnymi możliwościami płatniczymi, np. poprzez doładowanie indywidualnej karty przez osobę najbliższą lub w kantynie. System powinien również umożliwiać wprowadzanie przyszłych zmian w dziedzinie realizacji rozmów telefonicznych przez osadzonych w sposób elastyczny, identyczny i równoczesny we wszystkich jednostkach penitencjarnych. Obszar komunikacji osadzonego ze światem zewnętrznym z pewnością czeka znacznie więcej innowacji. Wszak powszechne rozwiązania poza murami to komunikatory tekstowe, wideorozmowy i to w wydaniu grupowym. Wydaje się, że warto przyjąć rozwiązania, których ograniczenia wynikają ze świadomych decyzji zarządzających, a nie technologii posiadanej w jednostce.

Szkiełko i oko...

Dziedzina wideo komunikacji jest realizowana w Służbie Więziennej od wielu lat. Jej znaczenie dodatkowo wzrosło w dobie pandemii COVID-19. Z tej formy spotkań zdalnych korzystają chętnie osadzeni, co w sytuacji wstrzymania widzeń stanowi jedyną formę zobaczenia osób najbliższych. Ponadto funkcjonariusze bez opuszczania jednostki szkolą się, realizują odprawy i narady. Rozwiązania wideokonferencyjne pozwalają realizować zdalny kontakt z innymi osobami z zachowaniem bezpieczeństwa, oszczędności czasu i ograniczenia kosztów. Nie byłoby to możliwe bez wdrożonych wcześniej rozwiązań technicznych, które pozwoliły na wykorzystanie dostępnej obecnie komunikacji zdalnej. Należy przy tym pamiętać, że rozwój technologii nie zatrzyma się i konieczne jest dostosowywanie posiadanych zasobów do nowych rozwiązań, aby sprostać kolejnemu wyzwaniu jakie postawi nadchodząca rzeczywistość.

Sukces na celowniku...

Spośród wielu decyzji i odpowiedzialności, którymi obarczony jest na co dzień zarządzający jednostką penitencjarną, łatwo znaleźć takie, które nie muszą przysparzać siwych włosów. Otwartość na innowacyjne rozwiązania ma szansę przynieść zaskakujące efekty. Nawet jeśli wprowadzenie zmian wymaga więcej czasu, to korzyści płynące z postępu są warte konsekwentnego dążenia do celu. Bariera w postaci niewystarczających środków finansowych na modernizację, jak pokazują choćby ostatnie lata, nie jest nie do pokonania. Warunkiem jest znajomość własnych potrzeb i możliwych rozwiązań, innowacyjne podejście i nowoczesne myślenie, odwaga i kompetencje do dokonywania zmian.

mjr Michał Mudy

Zastępca Dyrektora Aresztu Śledczego w Mysłowicach

Specjalizowane zamki i drzwi dla więziennictwa



KŁOS Nowoczesne Technologie Bankowe Sp. z o.o. jest firmą, której marka na trwałe wpisała się w rozwój rynku zabezpieczeń. Od 1964 roku charakterystyczne logo KŁOS pojawiło się na wrzutniach depozytowych oraz zamkach własnej konstrukcji produkowanych na zlecenie Narodowego Banku Polskiego.

W miarę opracowywania kolejnych rozwiązań w obszarze zabezpieczeń, firma rozwinęła m.in. linię zamków mechanicznych ASP (kl. 7, certyfikat IMP), zaprojektowanych z myślą o zwiększeniu bezpieczeństwa i funkcjonalności pracy w aresztach śledczych, zakładach karnych i izbach zatrzymań. Ze względu na specyfikę warunków użytkowania, zamki ASP charakteryzują się prostą konstrukcją, zapewniającą niezawodne działanie oraz odporność na uszkodzenia mechaniczne, zmiany temperatury, wilgotność, pył i kurz. Zamki ASP są produkowane w wersji jednostronnej i obustronnej, dostępna jest również opcja zatrzasku umożliwiającego szybkie zamknięcie bez użycia klucza. Masywny klucz może w przypadkach ekstremalnych służyć do samoobrony.



KŁOS to również dostawca certyfikowanych drzwi w klasie odporności RC4, które wyposażone są w zamek więzienny ASP. Drzwi te wykonujemy w wersji zaprojektowanej dla zakładów karnych i miejsc zatrzymań. Mogą być wyposażone w okienko podawcze, ręczne zasuwy i inne funkcjonalności zgodnie z potrzebami klienta.

Zarówno drzwi, jak i zamek ASP posiadają certyfikat Instytutu Mechaniki Precyzyjnej.



KŁOS NTB zapewnia kompleksowy montaż u klienta oraz własną obsługę serwisową na terenie całego kraju. Naszymi klientami są zakłady karne, banki komercyjne i spółdzielcze, sieci stacji paliwowych oraz sklepów wielkopowierzchniowych. Zapraszamy do kontaktu i rozmowy na temat solidnych rozwiązań dostosowanych do Państwa indywidualnych potrzeb technicznych i użytkowych.



Kłos Nowoczesne Technologie Bankowe Sp. z o.o.
Mościska
ul. Chabrowa 32
05-080 Izabelin

☎ +48 22 722 86 90
✉ bank@klos.com.pl

www.klos.com.pl

ICTProtege® – nowoczesne rozwiązania zabezpieczeń obiektów dedykowane dla służby więziennej

ProtegeGX jest Zintegrowanym Systemem Bezpieczeństwa i Automatyki, przeznaczonym do szerokiej skali obiektów – od tych najmniejszych po rozbudowane i rozległe systemy w wielu lokalizacjach, które tworzą jeden spójny system zabezpieczeń. ProtegeGX wpisuje się w coraz powszechniejsze systemy SMS (Security Management Systems) – jednak wyróżnia go bardzo istotna zaleta – **SPRZĘTOWA REALIZACJA ZADAŃ**.

ProtegeGX jest systemem składającym się z oprogramowania i urządzeń. Całość oferuje szeroką funkcjonalność na którą składają się:

- Kontrola Dostępu
 - System Sygnalizacji Włamania i Napadu
 - Integracja z CCTV
 - Automatyka Budynku
 - Interkomunikacja (integracja z interkomami SIP i VoIP)
 - Rejestracja Czasu Pracy
 - Rejestracja Gości
 - Zarządzanie Windami
 - Obsługa czujek REDWALL REDSCAN
 - Obsługa urządzeń bezprzewodowych INOVONICS
- i wiele innych

Cechą charakterystyczną systemu i jednocześnie wyróżniającą go na tle innych systemów SMS dostępnych na rynku jest SPRZĘTOWA REALIZACJA ZADAŃ. Polega ona na zapewnieniu pełnej funkcjonalności systemu dla użytkownika na poziomie urządzeń (kontrolerów). Dzięki takiemu rozwiązaniu system działa (udziela dostępu, zabezpiecza strefy alarmowe, steruje windami, zapewnia integrację z CCTV, BMS, itp.) bez udziału serwera i oprogramowania (w przypadku awarii lub niedostępności infrastruktury komputerowej).

Pozwala to na stworzenie systemu bezpieczeństwa, który może działać nieprzerwanie dzięki w **pełni rozproszonej logice**. Dopóki pojedynczy kontroler będzie sprawny, elementy do niego podłączone będą spełniały swoje zadanie.

Ta unikalna właściwość systemu ProtegeGX rozwiązuje bardzo ważny problem, z którym często spotykają się użytkownicy innych systemów – działanie systemu jest stale zapewnione,

niezależnie od infrastruktury IT czy też sprzętu komputerowego i oprogramowania.

Oprogramowanie systemu ProtegeGX pozwala na aktywne oraz intuicyjne zarządzanie systemem. Występuje ono zarówno w wersji aplikacji dla systemu Windows jak i w formie interfejsu WEB dostępnego za pośrednictwem przeglądarki internetowej. Oprogramowanie jest intuicyjne i pozwala na łatwe dopasowanie wyświetlanych treści w zależności od zalogowanego użytkownika. Już podstawowe wersje oprogramowania oferują więcej niż systemy klasy Enterprise. To, jak i brak kosztów związanych z aktualizacją oprogramowania sprawia, że koszt posiadania i utrzymania systemu jest niezwykle niski.

Zapewnienie bezpieczeństwa jest głównym zadaniem systemu ProtegeGX – dzieje się tak zarówno w zakresie cyberbezpieczeństwa (komunikacja w całym systemie jest szyfrowana AES256 bit) jak i w zakresie identyfikacji użytkowników. Czytniki systemu ProtegeGX natywnie obsługują identyfikatory szyfrowane (np. MIFARE, MIFARE Plus X, DESFire EV1 i EV2). Poza tym czytniki systemu ProtegeGX są w stanie wykrywać i blokować sklonowane karty. Funkcje wymuszania złożonych kodów PIN i regularnej ich zmiany oraz funkcje automatycznej blokady kart nieużywanych – dodatkowo zabezpieczają system.

Specjalnie dla najbardziej wymagających obiektów, jak np. sektor więzienny, oferujemy czytniki kart w obudowach wandaloodpornych o właściwościach odporności IK10.

Skalowalność systemu jest jednym z jego atutów. Pojedynczy kontroler systemowy może obsłużyć nawet 5 000 000 użytkowników, 248 drzwi kontroli dostępu, ponad 5000 wejść alarmowych, 200 klawiatur, itd. Ilość takich kontrolerów w systemie jest nieograniczona. Nieograniczona ilość stref, poziomów dostępu, kontrolerów w systemie, a także globalny i lokalny Anti-Pass Back – sprawiają że wielkość systemu nie ma limitu.

System ProtegeGX posiada certyfikaty bezpieczeństwa:

SSWiN: EN50131 Stopień Bezpieczeństwa 4, Klasa Środkowa II

KD: EN60839 Klasa Rozpoznania 2 (czytniki bez klawiatury)
Klasa Rozpoznania 3 (czytniki z klawiaturą)
Klasa Dostępu B

Funkcjonalność systemu, jego bezpieczeństwo i niezawodność, elastyczność oraz dostępność wielu różnych narzędzi integracyjnych są powodem dla których zaufało nam wielu klientów.

Nasze produkty nie tylko zapewniają nieprzerwane bezpieczeństwo, ale pozwalają na aktywne zarządzanie i redukcję kosztów operacyjnych, wszystko to dzięki skalowalnemu systemowi, który może wzrastać wraz z wymaganiami klienta.

Miwi Urmet Sp. z o.o.
91-341 Łódź
ul. Pojezierska 90a

☎ 42 616 21 00

✉ miwi@miwiurmet.pl

www.miwiurmet.pl

ICTProtegeGX[®]

ZINTEGROWANY SYSTEM
ZABEZPIECZEŃ
ELEKTRONICZNYCH
KLASY ENTERPRISE

NAJWYŻSZY STOPIEŃ
ZABEZPIECZENIA WG NORMY
EN 50131 GRADE 4



urmet
MIWI

MIWI URMET Sp. z o. o.

91-341 Łódź, ul. Pojezierska 90a | tel. 42 616 21 00 | miwi@miwiurmet.pl

www.miwiurmet.pl

CIAS na profesjonalną ochronę



Fot. 1. Czujka MEMS 3D SIOUX PRO2

Ochrona zewnętrzna obiektów infrastruktury krytycznej to dość skomplikowane zagadnienie. Zakłady penitencjarne zaś, wśród obiektów infrastruktury krytycznej, to obiekty szczególne. Po pierwsze, prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia wiąże się bezpośrednio z zainteresowaniem przestępców lub grup przestępczych danym obiektem. W zakładach penitencjarnych zainteresowanych nie brakuje, ponieważ jest to miejsce, gdzie właśnie takie osoby się znajdują. Po drugie, zwykle obiekty infrastruktury krytycznej chronione są przed zagrożeniami, które działają z zewnątrz obiektu do jego środka. W zakładach penitencjarnych kierunek jest odwrotny, osadzeni zwykle chcą się wydostać z tego miejsca.

Dobrze zrobiony projekt powinien być zawsze poprzedzony analizą zagrożeń dla danego obiektu. Każda lokalizacja ma inną specyfikę. Tak samo jest w przypadku zakładów penitencjarnych. Obiekty takie znajdują się czasami w środku miasta, a czasami z dala od osad. Niektóre są ulokowane w taki sposób, że do najbliższych zabudowań jest kilka kilometrów. Różny jest też przekrój osadzonych. W niektórych miejscach są osoby mniej zainteresowane ucieczką, w innych bardziej. W każdym przypadku prawidłowo przygotowana analiza zagrożeń jest w stanie wskazać słabe punkty, a odpowiednio zastosowana technologia zmniejszyć stopień zagrożenia i prawdopodobieństwo ucieczki osadzonego.

Prawdopodobnie część czytelników zadaje sobie pytanie, czy ucieczki z zakładów penitencjarnych w Polsce często się zda-

rzają. Centralny Zarząd Służby Więziennej publikuje na stronie sw.gov.pl coroczne raporty. Ostatni dostępny jest z roku 2019 i nosi tytuł „Roczna informacja statystyczna za rok 2019”. Według tego dokumentu średnia ilość osadzonych (tymczasowo aresztowanych, skazanych i ukaranych) w 2019 roku wynosiła 74.564. W tym samym okresie ilość ucieczek lub samowolnych oddaleń wynosiła 169, przy czym najwięcej, bo 163 było z miejsc zatrudnienia, 2 spod konwoju Służby Więziennej, 2 spod konwoju Policji i 4 z terenu zakładu penitencjarnego. Być może niewiele, ale ta niewielka liczba wynika z dobrze zaprojektowanych i wykonanych elektronicznych systemów ochrony oraz ciężkiej pracy Służby Więziennej.

Od wielu lat widoczna jest tendencja, do zastępowania strażników pełniących służbę na wieżyczkach przez rozwiązania techniczne takie jak kamery i czujki. Elektroniczne systemy wykrywające próbę ucieczki się nie męczą, nie zasypiają i mają coraz wyższą skuteczność. Oczywiście, systemy ochrony elektronicznej nie zastąpią funkcjonariuszy Służby Więziennej. Ich rolą jest ułatwienie pracy ludziom i zwiększenie skuteczności systemu ochrony. Mają za zadanie wykryć próbę ucieczki i zaalarmować. Interwencję musi podjąć człowiek.

Firma CIAS Elettronica s.r.l. z Mediolanu od wielu lat wytwarza i dostarcza elektroniczne systemy bezpieczeństwa do jednostek penitencjarnych. Na niektórych obiektach w Polsce do tej pory pracują i prawidłowo działają bariery mikrofalowe zainstalowane ponad 20 lat temu! Takie przypadki najlepiej pokazują, jak dobrej jakości są to urządzenia. Technologia jednak stale się rozwija. Pojawiają się nowe czujki, czasami będące ulepszenia-



Fot. 2. Bariera Micro-Ray

mi istniejących już rozwiązań, a czasami wykorzystujące nowy, innowacyjny pomysł. W niniejszym artykule przedstawione będą oba te przypadki.

Czujka SIOUX dostępna jest na rynku od 2012 roku. Jest to system, którego czujniki montuje się na ogrodzeniu, i którego zadaniem jest wykrycie próby przecięcia, przejścia lub przemieszczenia ogrodzenia. W branży elektronicznych systemów ochrony zewnętrznej taki rodzaj czujki nazywa się „czujką ogrodzeniową”. Jako elementy detekcyjne zastosowano czujniki MEMS (mikroukład elektromechaniczny, od angielskiego microelectromechanical system). Nie wchodząc w szczegóły budowy czujnika, które osoba zainteresowana może znaleźć w Internecie lub poznać na kursach specjalistycznych organizowanych w spółce z o.o. CIAS, warto wiedzieć, że tego typu sensory zaczęto stosować w połowie lat 90-tych XX wieku jako urządzenie, z którego sygnał steruje poduszką powietrzną w samochodzie (zastąpiły drogi i duży rolamit), a kilkanaście lat temu pojawiły się w smartfonach i to one są odpowiedzialne za „przekręcenie” ekranu i pomiar ilości kroków, również w smartwatchach i opaskach fitness. Charakteryzują się wielką precyzją pomiaru i bardzo małym wpływem temperatury otoczenia. MEMS, zastosowany w czujce SIOUX może z wielką precyzją zmierzyć przyspieszenie działające na ogrodzenie w każdym z trzech kierunków (tzw. MEMS 3D), a zaawansowany algorytm pozwala na wykrycie miejsca, w którym znajduje się źródło sygnału z dokładnością do 1m pomimo, że standardowo czujniki rozmieszcza się co 5m. Pojedynczy czujnik może chronić ogrodzenie o wysokości do 6m i, co ważne, również umieszczone na szczycie ogrodzenia zwoje taśmy ostrzowej, jeśli są one mechanicznie połączone z resztą ogrodzenia.

Obecnie dostępna jest wersja SIOUX PRO2. Wykorzystuje ona te same czujniki, ale umieszczone są one w nowych obudowach. Wydłużono długości linii czujników podłączonych do jednego sterownika z 2 x 350 m do 2 x 700 m, linia czujników może być redundantna (przecięcie kabla łączącego czujki jest sygnalizowane, ale czujka działa dalej chroniąc całe ogrodzenie), a dla obiektów o szczególnie wysokim ryzyku można zastosować dodatkowo izolatory, oddzielające fragmenty linii w przypadku wystąpienia zwarcia. Czujka jest całkowicie odporna na działanie zewnętrznych pól elektromagnetycznych, nie można jej zakłócić ani w żaden sposób wyłączyć. Jeśli dodać do tego możliwość integracji z centralą alarmową przez wyjścia przekątnikowe lub z informatycznymi systemami nadrzędnymi VMS, BMS, SMS lub PSIM przez SDK firmy CIAS (dostępne są już interfejsy dla takich systemów jak Winguard®, Gemos®, InPro BMS®, Milestone®, Geutebruck®, Genetec®, Lenel® i innych), to można zauważyć, że czujka SIOUX PRO2 jest w stanie sprostać wymaganiom każdej profesjonalnej instalacji.

Drugim rozwiązaniem, które wywraca rynek elektronicznych systemów ochrony zewnętrznej jest MICRO-RAY. W firmie CIAS od pewnego czasu zastanawiano się, co można zrobić, aby ulepszyć bariery podczerwieni. Jest to do tej pory bardzo popularne rozwiązanie, pozwalające na zastosowanie w miejscach z ograniczoną przestrzenią. Nie jest jednak pozbawione

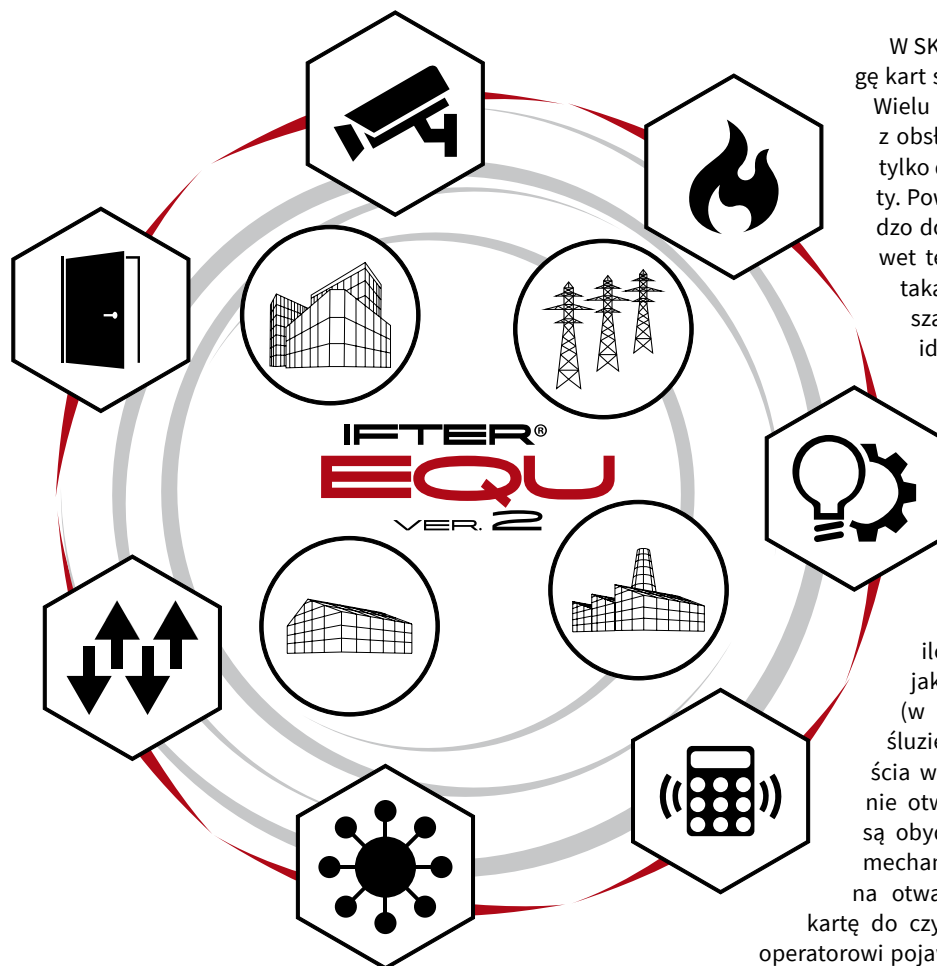


Fot. 3. Areszt Śledczy w Warszawie – Białołęka, system SIOUX

wad. Instalator musi pamiętać o ograniczeniach związanych z takim umieszczeniem odbiorników, żeby nie były oświetlane bezpośrednio przez światło słoneczne, o zastosowaniu grzałek dla uniknięcia oszronienia lub zaparowania tworzywa osłaniającego układy optyczne itp. Problemy mogą być powodowane przez mgłę, zabrudzenie osłon lub układów optycznych, kurz itp. Po dwóch latach prac projektowych i testów stworzono odpowiednie rozwiązanie. Jest nim bariera MICRO-RAY. W kolumnach typowych dla barier podczerwieni zastosowano bariery mikrofalowe o bardzo wąskiej wiązce, nie przekraczającej 1 m szerokości w najszerszym miejscu, przy rozstawie kolumn na odległość 100 m. Dostępne są kolumny o wysokościach 1 m, 2 m lub 3 m i możliwe jest zastosowanie maksymalnie 4 „wiązek” mikrofalowych. Ponieważ są one szersze niż w przypadku podczerwieni, to 4 „wiązki” wystarczą do zabezpieczenia kolumny o wysokości 3 m. Takie rozwiązanie jest pozbawione całkowicie wad barier podczerwieni. Nie reaguje na mgłę, opady deszczu, kurz i promienie słoneczne. W związku z tym nie ma również wyciecia „autodyskwalifikacja”, które w barierach podczerwieni służy do poinformowania użytkownika, że warunki środowiskowe są zbyt trudne do prawidłowej pracy czujki. Co więcej, ze względu na brak konieczności stosowania grzałek znacznie spadł pobór mocy urządzeń. Zastosowanie znanego z innych barier mikrofalowych firmy CIAS algorytmu Fuzzy Logic, możliwość integracji z systemem nadrzędnym przez SDK firmy CIAS oraz możliwość zasilania w technologii PoE uzupełnia doskonale właściwości tej profesjonalnej czujki.



Kompleksowe rozwiązanie – IFTER EQU2



Obiekty Służby Więziennej charakteryzują się występowaniem dużej ilości zagrożeń i incydentów, co skutkuje montażem coraz większej ilości zabezpieczeń elektronicznych mających na celu ich wykrycie i ograniczanie. Rozrost tych zabezpieczeń może jednak skutkować skomplikowaniem i utrudnieniem pracy osób je nadzorujących. Lekarstwem na ten problem wydaje się zastosowanie komputerowego systemu integracyjnego i wizualizacyjnego IFTER EQU2, wspartym kontrolą dostępu EQU ACC, upraszczającego i automatyzującego wiele procesów oraz dającego szybki podgląd na aktualny stan systemu bezpieczeństwa.

Do systemów bezpieczeństwa zaliczamy nie tylko System Sygnalizacji Włamania i Napadu (SSWiN) czy telewizję dozorową (STD), ale również kontrolę dostępu, ochronę obwodową, depozytory czy też infrastrukturę techniczną, w skład której wchodzi zarówno monitorowanie zasilania jak również przesyłanie danych. Połączenie tych systemów z systemem integrującym daje nam skuteczną i efektywną system bezpieczeństwa.

W SKD, Służby Więzienne przeszły na obsługę kart szyfrowanych zgodnych z Mifare PlusX. Wielu producentów SKD deklaruje zgodność z obsługą tych kart, ograniczając się jednak tylko do odczytu jawnego identyfikatora karty. Powoduje to, że mimo wykorzystania bardzo dobrej karty, możemy bardzo łatwo, nawet telefonem komórkowym, zasymulować taką kartę i podszyć się pod funkcjonariusza (zeskanowanie telefonem jawnego identyfikatora karty trwa kilka sekund).

W porównaniu do tych systemów, EQU ACC w pełni wykorzystuje szyfrowanie identyfikatorów funkcjonariuszy, uniemożliwiając tym samym wykonanie ich kopii. Do jednej z części wykorzystywanych możliwości EQU ACC możemy zaliczyć mechanizm słuzowania zarówno prostego (dowolna ilość przejść pracuje w jednej służbie) jak i obsługi mechanizmu służ zależnych (w przypadku otwarcia drzwi w jednej służbie, automatycznie blokowane są przejścia wspólne z innymi służbami, jeżeli zostanie otwarte przejście wspólne – blokowane są obydwie służby). Innym wykorzystywanym mechanizmem jest potwierdzenie zezwolenia na otwarcie przejścia. Funkcjonariusz zbliża kartę do czytnika przy kontrolowanym przejściu, operatorowi pojawia się powiadomienie z danymi funkcjonariusza, jego zdjęciem oraz z obrazem z kamer obserwujących to przejście. Po weryfikacji operator otwiera przejście. W przypadku dużego ruchu, powiadomienia pojawiają się na liście osób oczekujących na otwarcie. W każdym rekordzie są dane funkcjonariusza ze zdjęciem oraz nazwa przejścia. Interesującym rozwiązaniem jest również połączenie kontroli dostępu z systemem włamaniowym. Rozwiązanie to, ma szereg zalet: wejście do strefy tylko przy posiadaniu identyfikatora, na czas rozbrojenia strefy jest w niej funkcjonariusz, który przy wyjściu ze strefy ją uzbraja. Unikamy dzięki temu sytuacji, w której strefa jest rozbrojona bez fizycznego nadzoru. Upraszcza się również sama obsługa – łatwiej jest zbliżyć identyfikator niż wprowadzać kod PIN na klawiaturze. Dodatkowo solidna, wodoodporna i mrozooodporna konstrukcja czytnika lepiej się sprawdza na zewnątrz niż klasyczna klawiatura systemu włamaniowego wymagająca podgrzewanej skrzynki. W przypadku potrzeby wyposażenia danego miejsca w powiadomienie o wejściu pod przymusem, wystarczy zamontować ten sam wodoodporny i mrozooodporny czytnik w wykonaniu z klawiaturą. Zbliżenie identyfikatora do czytnika i wciśnięcie przycisku „gwiazdka” wywoła alarm napadowy.

Systemy telewizji dozorowej są coraz bardziej rozbudowane, co utrudnia efektywną obserwację dużej ilości kamer jednocześnie. Połączenie obrazu z kamer z innymi systemami integrowanymi przez IFTER EQU znacznie upraszcza obsługę i zwiększa efektywność ich wykorzystywania. Mowa tutaj nie tylko o wyświetlaniu na czas alarmu obrazu z kamer obserwujących dany obszar lub otwieranie przejścia, ale również wpisywaniem tekstów do zapisywanego obrazu zawierających opis zdarzenia i/lub dane funkcjonariusza, sterowanie kamerami na miejsce wykrycia zagrożenia oraz efektywne zarządzanie ścianą monitorów. W obsłudze na pewno pomaga również rozmieszczenie ikon kamer na planach obiektu. Poprzez wybranie ikony możemy wyświetlać obraz zarówno w IFTER EQU2 jak i na ścianie monitorów. W przypadku alarmu prezentowany jest obraz nie z jednej, a z wielu kamer obserwujących miejsce wykrycia zagrożenia, przy czym nowo wyświetlane obrazy z kamer zastępują najdłużej prezentowane. Do najnowszych rozwiązań można zaliczyć prezentację i ewidencjonowanie tablic rejestracyjnych pojazdów wjeżdżających na teren obiektu, czy możliwość wykorzystania kamery jako czujnika. Obsługa przez IFTER EQU standardu Onvif profil T pozwala na wykorzystanie dowolnej kamery posiadającej ten standard do wykrywania ruchu i zdefiniowanie jej jako czujnik, który można blokować, uzbrajać / rozbrajać i wykorzystywać do alarmowania. Czujnik oparty na kamerze ma znacznie większe możliwości detekcyjne i adaptacyjne niż klasyczny czujnik.

Centrale Systemu Sygnalizacji Włamania i Napadu są w pełni obsługiwane przez IFTER EQU2 nie tylko w zakresie prezentacji aktualnego stanu: stref, czujników, wyjść, klawiatur i modułów. Ważne są również obsługa alarmów i zdarzeń, sterowanie strefami, czujnikami i wyjściami oraz zarządzanie użytkownikami. Na obiektach wykorzystujących więcej niż jedną centralę alarmową, powstaje problem zarządzania użytkownikami i ich uprawnieniami. Wykorzystanie do tego IFTER EQU2 pozwala na przydzielanie uprawnień do stref alarmowych bez wnikania, w której znajdują się centrali oraz zapewnia, że dane o użytkownikach w centralach będą zgodne z ich danymi w wizualizacji. Uzyskujemy wtedy pewność, który użytkownik przebroił strefę alarmową lub wprowadził kod pod przymusem. Dla stref o wyższym poziomie bezpieczeństwa można korzystać z dwustopniowego uzbrajania/rozbrajania strefy alarmowej. Pierwszy kod wprowadza funkcjonariusz znajdujący się przy chronionej strefie, drugi wprowadza operator z wizualizacji zezwalając na przebrojenie. Na uwagę zasługuje w tym miejscu również rozbudowany mechanizm alarmowania dający wielkie możliwości konfiguracyjne. Różne mechanizmy alarmowania można przypisać np. alarmowi z czujnika, sabotażowi, zablokowaniu czujnika czy rozbrojeniu strefy alarmowej w niestandardowej porze (np. w nocy, gdy nikogo nie powinno tam być) lub braku uzbrojenia strefy o określonej godzinie. W zależności od typu zagrożenia lub lokalizacji, alarm może być rozsyłany do różnych operatorów w zależności od pory dnia. Każdy alarm może mieć przypisaną procedurę postępowania z domyślnymi komentarzami.

Ochrona obwodowa może być integrowana przez IFTER EQU2 zarówno poprzez centralę alarmową jak i poprzez wykorzystanie bezpośredniej cyfrowej komunikacji. Pod względem funkcjonalności oczywiście najlepszym rozwiązaniem jest komunikacja poprzez cyfrowe łącza pozwalające na rejestrację wszystkich informacji z czujników np. z dokładnością co do metra. Aby użytkownik nie był zasypywany niekiedy zbędnymi informacjami, czujniki w IFTER EQU2 można grupować w strefy alarmowe zarządzane poprzez uzbrojenie/rozbrojenie lub np. na czas prowadzenia prac na pasie ochrony można odpowiednie czujniki blokować. Pozwala to na niewysyłanie zbędnych informacji do operatora.

Coraz częściej na obiektach Służby Więziennej wykorzystuje się depozytory, które stanowią dodatkową bazę danych funkcjonariuszy. IFTER EQU2 potrafi połączyć użytkowników centrali alarmowej, kontroli dostępu, wizualizacji i depozytorów do jednego profilu, co w znacznym stopniu upraszcza zarządzanie i zapobiega pomyłkom. Nie musimy oddzielnie wprowadzać funkcjonariusza do czterech oddzielnych baz danych, dodatkowo odebranie uprawnień do kontroli dostępu automatycznie zabiera uprawnienia również w wizualizacji, centrali alarmowej i depozytorze.

Niemniej ważne od powyżej opisanych systemów jest monitorowanie infrastruktury technicznej, zwłaszcza zasilania i transmisji danych. Do zagadnienia zasilania należy podejść kompleksowo, aby wyeliminować braki informacji o zaniku zasilania w części infrastruktury. W rozdzielniach elektrycznych warto monitorować zasilanie na wejściu do rozdzielni jak i ważne obwody zasilające pod kątem zaniku faz lub ich zamiany. Monitorowanie może odbywać się poprzez specjalistyczne sterowniki korzystające np. z protokołu Modbus, ale wykorzystanie znajdującej się w pobliżu centrali alarmowej też wydaje się rozsądnym rozwiązaniem. Do monitorowania stanu zasilaczy UPS najlepiej wykorzystać protokół SNMP, który poinformuje nas nie tylko czy UPS działa, ale również czy nie jest włączony bypass (obejście), na ile wystarczy energii zgromadzonej w akumulatorach oraz o usterkach lub problemach z zasilaniem. Monitorowanie transmisji danych najłatwiej jest zrealizować po protokole SNMP w zarządzanych przełącznikach sieciowych. Pozwala to na szybkie wykrycie zaniku transmisji danych np. z kamery, podpięcia do sieci nieautoryzowanego urządzenia, przeciążenia sieci komputerowej. Niektóre przełączniki sieciowe z zasilaniem PoE umożliwiają zdalny reset kamery poprzez chwilowe zdjęcie zasilania.

Jak widać na powyższych przykładach system integrujący i wizualizacyjny IFTER EQU2 wraz z kontrolą dostępu EQU ACC jest w stanie efektywnie zarządzać systemem bezpieczeństwa i w sposób istotny uprościć obsługę integrowanych systemów. Pozwala to na lepsze przeciwdziałanie zagrożeniom oraz skuteczniejsze rejestrowanie wszelkich danych niezbędnych do przeprowadzania analiz.

■ Jerzy Taczański

Zabezpieczenia techniczno-ochronne jednostek penitencjarnych

DRZWI DONIMET DO CEL

Pomimo rozwoju zabezpieczeń i systemów informatycznych i teletechnicznych przeznaczonych dla jednostek penitencjarnych i coraz szerzej w nich stosowanych, nieodzownym atrybutem i cechą więzienia pozostają drzwi do cel, które są jednocześnie częścią składową ww. systemów, ale pełnią też rolę niezależnego zabezpieczenia. To właśnie za zamkniętymi drzwiami celi więzień odbywa karę i to właśnie solidność drzwi sprawia, że więzień odczuwa dolegliwość i nieuchronność odbycia kary oraz brak możliwości wyjścia. Firma Donimet, w oparciu o wieloletnie doświadczenie, konsultacje ze służbami więziennymi oraz szereg przeprowadzonych badań oferuje i produkuje drzwi, których jakość i zgodność ze wszystkimi wymogami stawianymi drzwiom do cel, potwierdza Instytut Mechaniki Precyzyjnej, wydając Certyfikat Zgodności na DRZWI DONIMET DO CEL WIĘZIENNYCH I ARESZTÓW TYPU DC3.1/ZK.

Podstawowym kryterium warunkującym możliwość stosowania drzwi w celach więziennych, jest odporność drzwi na włamanie. Od drzwi więziennych wymagana jest odporność na włamanie klasy RC4 wg PN-EN 1627.

Drzwi do cel charakteryzują się wieloma cechami istotnymi dla bezpieczeństwa osadzonych, takimi jak: brak jakichkolwiek możliwości manipulacji w celu otwarcia drzwi (skrzydło i oścież-



nica całkowicie gładkie od strony celi), wizjer szerokokątny zabezpieczony szkłem antywłamaniowym P6 oraz zamykany metalową kłapką, umożliwiający podgląd całego pomieszczenia, możliwość szybkiego zamknięcia celi poprzez zaryglowanie wewnętrznych zasuw (możliwość zaryglowania dolnej zasuw nogą), brak możliwości zatrzaśnięcia pracownika SW w celi (zamek główny nie jest wyposażony w rygiel klamkowy – zapadkę), możliwość szybkiego demontażu zamka od strony korytarza przy zamkniętych drzwiach (w przypadku awarii zamka lub sabotażu), wyposażenie drzwi w masywny łańcuch zapewniający brak możliwości zerwania nawet przy użyciu bardzo dużych sił, ograniczający otwarcie skrzydła do kilkunastu centymetrów, możliwość pewnego i silnego uchwytu drzwi podczas otwierania przez strażnika poprzez zastosowanie solidnego pochwyty od strony korytarza.

Wszystkie drzwi do cel produkowane w Firmie Donimet malowane są proszkowo w kolorystyce RAL, dostosowanej do kolorystyki każdego zakładu karnego. Poliesterowe powłoki malarskie umożliwiają łatwe i szybkie usunięcie z powierzchni wszelkich zabrudzeń. Drzwi do cel mogą być dodatkowo wyposażone w podajnik więzienny (otwierane drzwiczki), dający możliwość bezpiecznego skucia więźnia i stanowiący po otwarciu wygodną półkę (np. w celu podania posiłku).



Drzwi Donimet do cel mogą być produkowane z zamkiem głównym mechanicznym na klucz (możliwość tworzenia systemu klucza Master key), elektrycznym – wpiętym w system teletechniczny obiektu, jak również z zamkiem głównym na kartę magnetyczną, bez konieczności zasilania (możliwość utworzenia systemu Master key). Dodatkowo drzwi mogą być wyposażone w szereg czujników: kontaktrony (czujnik otwarcia drzwi), czujnik otwarcia zamka głównego, czujnik sejsmiczny, wizualny sygnalizator otwarcia drzwi itp.

Oprócz cech związanych bezpośrednio z bezpieczeństwem osadzonych, drzwi Donimet spełniają wiele wymogów zgodnych z przepisami budowlanymi i wymaganych prawem budowlanym. Podstawowym jest wymóg o dopuszczeniu wyrobu budowlanego do stosowania w budownictwie. Aby wyrób budowlany (drzwi) został dopuszczony do stosowania w budownictwie, musi przejść szereg badań na zgodność z normą lub aprobatą techniczną/krajową oceną techniczną i być odpowiednio oznakowany tabliczką znamionową ze znakiem B lub CE. Ponadto, na drzwi musi być wystawiona Deklaracja Właściwości Użytkowych, zawierająca wszystkie zbadane i deklarowane cechy oraz drzwi w szczególnych przypadkach muszą uzyskać stosowny certyfikat. Drzwi Donimet spełniają wszystkie obowiązujące w tym zakresie normy i przepisy. Zostały zbadane przez laboratoria Instytutu Mechaniki Precyzyjnej na odporność na włamanie, jak również przez Instytut Techniki Budowlanej, potwierdzając ich wysoką odporność na wielokrotne zamykanie i otwieranie – klasa 6, izolacyjność akustyczną $R_w=40\text{dB}$, wytrzymałość mechaniczną – klasa 4, odporność na korozję – klasa C3, oraz wysoki standard wielu innych cech użytkowych. Z uwagi na uzyskane wyniki, drzwi Donimet do cel mogą być stosowane

w bardzo ciężkich warunkach pracy. Drzwi Donimet do cel mogą być również wykonane jako drzwi przeciwpożarowe dymoszczelne EI30S i EI60S.

Oprócz wyrobów sprawdzonych, przebadanych i posiadających odpowiednie dopuszczenia, rynek wciąż niestety oferuje szereg wyrobów nazywanych drzwiami do cel więziennych, a w rzeczywistości niezbadanych, niecertyfikowanych i nieoznakowanych zgodnie z obowiązującymi przepisami więziennictwa i prawem budowlanym. Stosowanie takich drzwi, oprócz tego, że stanowi naruszenie prawa, naraża zakłady penitencjarne na duże dodatkowe koszty związane z koniecznością wymiany takich drzwi, zakwestionowanych przez Nadzór Budowlany lub inne organy kontrolne. Na etapie wyboru drzwi w nieznanie niższych cenach, tylko pozornie wydają się one atrakcyjniejsze. Dopiero dalsze procesy związane z drzwiami (terminowość dostaw, montaż, dokumentacja odbiorowa, odbiory, gwarancja, serwis gwarancyjny i pogwarancyjny, jakość), pokazują przewagę drzwi Donimet i faktyczne korzyści osiągnięte poprzez ich zastosowanie. Drzwi więzienne do cel produkowane przez firmę Donimet, od wielu lat „pilnują” więźniów w celach więziennych zakładów karnych m.in. w Opolu Lubelskim, Barczewie, Strzelinie, Bielsku Białej, Sieradzu, Przemyślu, Rzeszowie, Gliwicach, Przywarach, Wejherowie, Pionkach, w Warszawie i w wielu innych więzieniach, aresztach śledczych oraz komendach policji.

Donimet należy do grupy ASSA ABLOY, która jest światowym liderem dostarczającym kompleksowe rozwiązania w zakresie systemu zabezpieczeń i kontroli dostępu. Drzwi więzienne są tylko jednym z elementów szerokiej oferty drzwiowej dostarczanej przez Donimet i ASSA ABLOY Mercor Doors w Polsce.

Donimet Bis Sp. z o.o.
ul. Gośniewska 43
05-660 Warka

+48 48 670 20 40
Office.Donimet@assaabloy.com

www.donimet.com.pl

Inteligentny monitoring

Systemy zabezpieczeń pozwalają nam chronić obiekt przed nieuprawnionym dostępem, głównie z zewnątrz. Więzienia, PDOŻ, to miejsca gdzie telewizja przemysłowa, kontrola dostępu czy też system alarmowy mają za zadanie poinformować o próbie oraz zapobiec przedostaniu się osadzonych ze strefy chronionej na zewnątrz budynku. Działając wspólnie wszystkie te systemy nadają się do tego idealnie pod warunkiem, że zostaną dobrze zaprojektowane i dostosowane do konkretnego miejsca.

Stosunkowo niedawno na rynku pojawiły się systemy telewizji przemysłowej oparte o „sztuczną inteligencję”. Urządzenia BCS dają obecnie możliwość inteligentnej analizy wideo, do których jeszcze kilka lat temu potrzebny był operator. Systemy te mają swoje plusy i minusy. Nie wystarczy już tylko zamontować kamery i uruchomić nagrywanie, konieczna jest dokładna konfiguracja urządzeń dostosowująca działanie poszczególnych analiz do warunków panujących w obiekcie. Zaletą takiego rozwiązania jest ciągła obserwacja i analiza pola widzenia kamery. Jednocześnie nawet przy prawidłowej konfiguracji i instalacji kamery, mogą zdarzyć się fałszywe alarmy, których poprawność musi potwierdzić operator. Najczęściej używanymi funkcjami w kamerach czy też rejestratorach jest przekroczenie linii z klasyfikacją obiektów wywołujących alarm oraz pojawienie się lub zniknięcie przedmiotu. Wykorzystanie funkcji inteligentnych do nadzorowania może nam dopełnić funkcja rozpoznawania twarzy. Można ją stosować

zarówno do informowania o osobach, które mają prawa do wejścia do danej strefy jak również zastósować funkcję intruza. Wówczas kamera poinformuje nas o wykryciu w strefie twarzy człowieka, który nie powinien się w niej znajdować.

Połączeniem systemu telewizji przemysłowej i kontroli dostępu są panele wyposażone zarówno w czytniki kart jak również w kamery do rozpoznawania twarzy oraz monitory. Takie urządzenia znajdujące się w ofercie BCS możemy skonfigurować tak, aby znacząco zwiększały bezpieczeństwo przed nieautoryzowanym dostępem do danej strefy. Jednoczesne rozpoznanie twarzy i przyłożenie karty identyfikuje nam użytkownika i pozwala na wejście w daną strefę. Dodatkowo taki panel możemy doposażyć w kamerę termowizyjną i w czasach pandemii realizować bezdotykowy pomiar temperatury wpuszczając do obiektu tylko osoby, które nie mają podwyższonej temperatury ciała. Taki pomiar odbywa się z bliskiej odległości, a punktem kontrolnym jest kącik oka dzięki czemu wynik pomiaru temperatury ciała człowieka jest niezwykle dokładny.

Całość systemu możemy obserwować z poziomu autorskiej aplikacji do podglądu BCS Manager. Umożliwia ona obsługę urządzeń ze wszystkich linii produktowych BCS, ich integrację z urządzeniami innych czołowych producentów obecnych na polskim rynku oraz kamerami wspierającymi protokół ONVIF. Możliwość instalacji na dowolnej platformie sprzętowej (Windows, Linux, Mac) również w wersji klient-serwer czyni z naszej aplikacji uniwersalne narzędzie dla centrów monitoringu. Aplikacja pozwala na dynamiczne dodawanie dowolnej ilości podglądów z kamer, a ich liczba ograniczona jest wyłącznie możliwościami obliczeniowymi maszyny, na której BCS Manager został zainstalowany. Chcąc sprostać oczekiwaniom naszych klientów w obszarze podglądu z kamer, wdrożyliśmy wiele mechanizmów dostarczających operatorowi tylko najważniejsze informacje. Jedną z takich funkcji jest tryb kolejkowania alarmów, który wyświetla w podglądzie tylko kamery, na których pojawił się jakikolwiek alarm. Dzięki tej funkcji nawet przy dużej ilości kamer mamy pewność, że nie przeoczymy wywołanego alarmu. Aplikacja skonfigurowana w wersji klient-serwer pozwala na dynamiczne zarządzanie użytkownikami, dając administratorowi możliwość przydzielania dostępów do konkretnego urządzenia, kanału lub funkcji aplikacji z dowolnego miejsca w systemie.

Wszystkie te funkcje aplikacji w połączeniu z możliwościami urządzeń BCS pozwalają zwiększyć bezpieczeństwo danego obiektu, jednak nie są one w stanie zastąpić człowieka. To operator w ostateczności podejmuje decyzję czy dany alarm jest prawdziwy czy też nie. Systemy inteligentnej analizy mają za zadanie przy odpowiedniej konfiguracji zminimalizować ilość fałszywych informacji docierających do operatora i pomóc mu podjąć właściwą decyzję.



BCS®

dla profesjonalistów

Nowa seria kamer

POTĘGA

Ai



DETEKCJA TWARZY



5 STRUMIENI



ROZDZIELCZOŚĆ 4K



METADANE



LICZENIE LUDZI



POZOSTAWIENIE
PRZEDMIOTU



STABILIZACJA
OBRAZU



PRZEKROCZENIE LINII



www.bcscctv.pl

<https://www.facebook.com/bcscctvpl/>



Avispon – studium potencjalnych zastosowań w więziennictwie



Enigma SOI, warszawska spółka zajmująca się dostarczaniem bezpiecznych rozwiązań informatycznych, wprowadziła na rynek już ponad pięć lat temu kompleksową platformę wsparcia służb mundurowych pod nazwą Avispon. Jak dotąd znalazła ona zastosowanie m.in. w Policji, Żandarmerii Wojskowej czy Służbie Ochrony Kolei. Mimo odmiennej charakterystyki pracy każdej z tych służb, Avispon znakomicie sprawdza się w roli podstawowego narzędzia zarządzającego zadaniami. Decyduje o tym przede wszystkim jego modułowa budowa, pozwalająca dostosować narzędzie do konkretnych potrzeb danej służby. Poniżej znajduje się krótki opis dostępnych modułów systemu, wraz z opisem możliwości potencjalnego zastosowania ich w pracy Służby Więziennej.

Avispon przystosowany jest do pracy w środowisku rozproszonym. Poszczególne funkcjonalności dostępne są zarówno na komputerach pracujących bezpośrednio w sieci służby, jak i na urządzeniach mobilnych. Dzięki wykorzystaniu jako klienta aplikacji przeglądarkowej, dostęp do danych jest szybki, a przełączanie pomiędzy modułami systemu proste jak surfowanie po zasobach Internetu.

Podstawowym narzędziem pracy w środowisku Avispon jest moduł mapowy. Jego funkcjonalność pozwala na wprowadzanie na praktycznie dowolną mapę (system posiada wbudowane wsparcie dla obsługi map Google, OpenStreet, GUGIK – ale istnieje prosta możliwość współpracy z dowolnym serwerem mapowym) informacji o położeniu obiektów użytkowanych w innych modułach systemu. Dzięki temu uzyskujemy możliwości systemu wsparcia dowodzenia, na mapie możemy prezentować dokładne informacje we wszystkich pojazdach, patrolach, konwojach czy innych urządzeniach, osobach i pojazdach wyposażonych w nadajnik GPS. Dodatkowo system pozwala prezentować statyczne informacje o obiektach w zainteresowaniu

– budynkach (wraz z ich dokładnymi planami), magazynach czy garażach. Na mapie możemy umieścić dowolne obiekty, które potrzebne są użytkownikom w pracy w środowisku Avispon. Dla Policji mogą to być np. budynki przechodzące w sprawach, lokalizacje kamer monitoringu, miejsca popełnienia przestępstw itp. Dla SOK – np. lokalizacje obiektów kolejowych, przebieg trakcji, czy infrastruktura kolei. Dane o tych obiektach mogą być wprowadzane bezpośrednio na mapie, jak również w innych modułach systemu. Potencjalnym zastosowaniem tego modułu w SW może być planowanie i kontrolowanie tras konwojów, monitoring przejazdów, monitoring funkcjonariuszy i skazanych przebywających poza budynkami zakładu karnego, szybki dostęp z jednego miejsca do planów wszystkich pomieszczeń w gestii SW na potrzeby sytuacji kryzysowych, czy też rozkład dostępnych punktów monitoringu wizyjnego.

Kolejnym interesującym elementem systemu jest moduł wideo. Jego podstawowym zadaniem jest współpraca z dostępnymi źródłami strumieni wideo – zarówno statycznymi jak np. kamery monitoringu, jak i dynamicznymi – np. kamery w pojazdach czy kamery nasobne (które stają się powoli standardem w zabezpieczeniu pracy funkcjonariuszy, ale też użytkowane są już też przez prywatne firmy ochroniarskie). Istnieje też możliwość importu do systemu dowolnych nagrań pochodzących ze źródeł zewnętrznych, jak np. nagrania z telefonów komórkowych, czy zewnętrznych kamer monitoringu. System pozwala przechowywać nagrania, opatrywać je komentarzami czy innymi metadany – ręcznie, przez wpisanie danych dotyczących nagrania przez interfejs użytkownika, jak i automatycznie – przez sam system lub współpracujące oprogramowanie zewnętrzne. W przypadkach, gdy samo nagranie posiada informacje geograficzne o miejscu dokonania nagrania, taka informacja jest obsługiwana w systemie – istnieje możliwość określenia trasy osoby lub pojazdu dokonują-



cego takiego nagrania, jak i prezentacji na mapach miejsc dokonania nagrań. System jest zintegrowany z systemem dronowym, co pozwala wykorzystywać informacje ze zwiadu dronowego bezpośrednio w pracy modułu. Bardzo ważną funkcją jest również współpraca modułu z narzędziami analizy obrazu wykorzystującymi sztuczną inteligencję – co pozwala w sposób automatyczny dokonywać analizy zdarzeń uwidocznionych na przechowywanych nagraniach. Typowymi zastosowaniami tej technologii jest wykrywanie prostych zdarzeń, wykrywanie zagrożeń, wykrywanie przekroczeń ogrodzenia, czy wykrywanie innych niepożądanych zjawisk. W SW potencjalne wykrycia mogłyby dotyczyć np.:

- wjazdu pojazdu na teren zakładu karnego, z automatycznym zapisem w systemie danych pojazdu, lub danych osób kierujących pojazdem przy wykorzystaniu rozpoznawania twarzy,
- wykrywania przekazywania przedmiotów przez ogrodzenie,
- wykrywania posiadania przedmiotów niedozwolonych,
- wykrywania bójek, napadów czy kłótni pomiędzy osadzonymi.

Możliwości zastosowania w analizie wideo są obecnie tak ogromne, że de facto możliwe jest wyobrażenie sobie dowolnych scenariuszy wykorzystania gromadzonych materiałów wideo.

Kolejnym modułem istotnym w pracy w środowisku Avispon jest moduł planowania działań. System wykorzystuje silnik zarządzania zadaniami (task management) stanowiący odrębny moduł Avispon do tego, by zaplanować przebieg zdarzeń w przypadku sytuacji kryzysowej. Codziennym zjawiskiem w sytuacji wystąpienia kryzysu jest chwilowy paraliż decyzyjny spowodowany koniecznością zastosowania mechanizmów kryzysowych – innych od codziennej rutyny pracy. Avispon pozwala zminimalizować to zjawisko dzięki modułowi planowania. Jego funkcjonalność pozwala na zdefiniowanie szeregu scenariuszy (często bazujących na ustaleniach komitetów antykryzysowych zapisanych w papierowych scenariuszach kryzysowych), które w systemie przybierają postać konkretnych, szczegółowych zadań dla osób pełniących różne stanowiska w organizacji – tak by ich zaplanowanie nie wymagało zbyt dużego wysiłku osób zarządzających kryzysem. W przypadku wystąpienia zdarzenia opisanego scenariuszem po prostu przekształcamy go w normalne zadania dla personelu, dzięki czemu zarówno osoby które mają wykonać te zadania, jak osoby nadzorujące rozwiązanie kryzysu mają jasny wgląd w aktualne zadania, ich kolejność, zależności i status wykonania. Nie jest więc konieczne paniczne wertowanie segregatorów z procedurami na wypadek kryzysu i mozolne wyluskiwanie z nich rzeczywistych zadań do wykonania – wszyscy zaangażowani w rozwiązanie kryzysu mają przydzielone zadania i mogą niezwłocznie przystąpić do ich wykonania. Przygotowane scenariusze można oczywiście na bieżąco modyfikować, tak by dopasować je do rzeczywistości istniejącej sytuacji. System może w razie kryzysu przejść w tryb pracy kryzysowej, narzucający najwyższy priorytet dla zadań wynikających z działań antykryzysowych, zamiast wprowadzania informacji tekstowych można przejść na nagrania dźwiękowe etc.

Innym ciekawym elementem systemu jest moduł magazynowy. Nie pełni on zwykle w środowisku Avispon roli typowej aplikacji do zarządzania magazynem – jego głównym zadaniem



Źródło: pl.wikipedia.org/wiki/S%C5%82u%C5%BCba_Wi%C4%99zienna

jest udostępnienie prostych informacji o posiadanych zasobach, pozwalających osobom wykorzystującym inne moduły wykonać je w codziennej pracy. Typowym zastosowaniem tego modułu jest np. ewidencja w magazynie broni. System współpracuje z czytnikami RFID, dzięki czemu możliwe jest takie zorganizowanie magazynu broni, że każdy przedmiot wydawany funkcjonariuszowi automatycznie odnotowuje opuszczenie magazynu wraz z informacją o osobie pobierającej przedmiot. Informacje o statusie każdego elementu w magazynie mogą być dostępne w czasie rzeczywistym, wprowadzając realną kontrolę nad ich wykorzystaniem. Moduł magazynowy można też połączyć z innymi systemami magazynowymi, tak by możliwe było dotarcie do informacji o posiadanych siłach i środkach w razie wystąpienia kryzysu.

Powyższe informacje opisują tylko niewielką część dostępnej funkcjonalności środowiska Avispon. Inne dostępne moduły to m. in.: wideokonferencje, raporty, wzory pism, zarządzanie personelem, zarządzanie zadaniami (task management), moduł kryminalny, integracja z CBD i CEPIK, czy moduł wiadomości i powiadomień, obsługa patroli, mandaty. Warto zwrócić uwagę na fakt, że oprogramowanie to dzięki modułowej architekturze umożliwia stopniowe wprowadzanie go do organizacji – to znaczy, że możemy zacząć jego użytkowanie od jednej z funkcjonalności, by w razie potrzeby rozwijać je do coraz to nowych zadań stawianych Służbie.

Miłosz Franaszek



Zeskanuj QR kod
i obejrzyj film
o systemie Avispon



Forum

SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

* **Miesięcznik**, którego wydawcą jest Dyrektor Generalny Służby Więziennej, **dociera do:**

- ponad 30 tysięcy funkcjonariuszy i pracowników formacji
- prenumeratorów
- parlamentarzystów, przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości i innych urzędów centralnych
- pracowników naukowych i studentów kierunków związanych z penitencjarystyką
- bibliotek



* Forum Służby Więziennej (dawniej Forum Penitencjarne) pisze o służbie i pracy tych, którzy zapewniają prawidłowe, praworządne i humanitarne wykonywanie kary pozbawienia wolności

Wyższa Szkoła Kryminologii i Penitencjarystyki
w Warszawie

Oferta edukacyjna na rok akademicki

2021/2022

Zdobędziesz wykształcenie i praktykę

Student WSKiP na kierunku penitencjarystyka
jest jednocześnie funkcjonariuszem Służby
Więziennej w służbie kandydackiej.



W czasie studiów otrzymasz:

Zakwaterowanie, wyżywienie, umundurowanie,
świadczenie pieniężne w wysokości dodatku
za stopień funkcjonariusza SW.

A po zakończonych studiach

GWARANCJĘ ZATRUDNIENIA

w jednostkach Służby Więziennej



Wyższa Szkoła Kryminologii i Penitencjarystyki w Warszawie
ul. Wiśniowa 50, 02-520 Warszawa
Dział Organizacji Kształcenia
tel. 22 602 44 20 (19, 18) kontakt@wskip.edu.pl
Kampus Mundurowy WSKiP ul. Wrocławska 193-195, 62-800 Kalisz



wskip.edu





NOWOCZESNE TECHNOLOGIE W SŁUŻBIE BEZPIECZEŃSTWA

DONIMET
Part of ASSA ABLOY

Donimet Bis Sp. z o.o.
ul. Gośniewska 43, 05-660 Warka
+48 48 670 20 40
Office.Donimet@assaabloy.com

 www.donimet.com.pl